

Sign

Sign. _____

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija jugoistočne Evrope u osmanskome periodu (do kraja 18. st);				
Šifra/kod	FIL HIS 225	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	9
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2020/21.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Amila Kasumović			
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email:akasumovic80@gmail.com Telefon:033 253 252	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Minela Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 Email:minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ____4____; seminar____1____; vježbe____3____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Studentima će biti predstavljene različite teme iz vojno-političke, društveno-ekonomske i kulturne historije jugoistočne Evrope u osmanskome periodu od osmanskih osvajanja do konca 18. st. Također će biti predstavljen način na koji je osmanska država prerasla iz sitnog bejluka u carstvo i silu koja se u vrijeme svog najvećeg uspona protezala na tri kontinenta, kao i izgradnja osmanskog državnog i društveno-ekonomskog sistema, uz definiranje i analiziranje glavnih karakteristika tzv. „klasičnog perioda“. Nakon toga, preći će se na obrađivanje vojno-političkih dešavanja i društveno-ekonomskih prilika u postklasičnom periodu, uz temeljito analiziranje manifestacija krize u Carstvu te načina na koji se ono prilagođavalo novonastaloj situaciji. Pri tom, nastojat će se upoređivati historijske prilike na jugoistoku Evrope s dešavanjima u ostatku carstva, a potom, i s prilikama u ostatku Evrope.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenta s historijskim prilikama u jugoistočnoj Evropi u periodu od stvaranja i jačanja Osmanskog carstva do konca 18. st.				

	Također, cilj je ukazati na to kako je silovito teritorijalno širenje Carstva utjecalo na društveno-političku zbilju društava JI Europe.
Ishodi učenja	Studenti trebaju uočiti okolnosti koje su dovele do toga da mali osmanski bejluk izraste u Osmansko carstvo. Također, trebaju savladati analizu osnovnih mehanizam na kojima je počivala osmanska država, te znati komparirati iste s mehanizmima ostalih evropskih sila tog vremena. Važno je da studenti uoče na koji način su osmanska osvajanja mijenjala prilike u JI Europi.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	P1: Upoznavanje s predmetom. Informacije o sadržaju predmeta, nastavnom materijalu i literaturi. P2: Nastanak osmanske dinastije. Širenje Carstva. V: Rad na izvorima (<i>Turski dokumenti</i>)
2.	P1: Interregnum i kriza. P2: Osmanlije kao velika prijetnja Evropi – Mehmed Fatih V: Historija i umjetnost. Analiza sadržaja filma <i>Fatih 1453</i>.
3.	P1: Od Fatiha do Kanunija. Transformacija osmanskog društva. P2: Osmansko carstvo na vrhuncu moći – Sulejman Kanuni V: Analiza historiografskih djela posvećenih Fatihu i Kanuniju
4.	P1: Odnos Osmanskog carstva i Habsburgovaca u 17. stoljeću P2: Odnos Osmanskog carstva i Habsburgovaca u 18. stoljeću V: Opsada Beča (komparativna analiza izvora)
5.	P1: Rusko-osmanski odnosi u 17. i 18. stoljeću P2: Opasnost na Sredozemlju – Mlečani V: Izvori
6.	P1: Balkan i Osmanlije P2: Balkanske zemlje u vrijeme ratova u 17. i 18. stoljeću V: Putopisi kao izvor
7.	P1: Pregled osnovnih trgovinskih tokova kod Osmanlija (klasično doba) P2: Sistem kapitulacija V: Sadržaj kapitulacija
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Srbija i Osmanlije

	P1: Uspostava vlasti P2: Suptorstavljeni narativi: Kosovski boj u srpskoj i turskoj historiografiji V: Izvori
10.	Grčka pod osmanskom vlašću P1: Uspostava vlasti P2: Odnos grčkog stanovništva i Osmanlija s posebnim osvrtom na fanariote
11.	Osmanska Makedonija P1: Uspostava vlasti P2: Administrativna podjela zemlje, islamizacija i kolonizacija
12.	Bugarska i Osmanlije P1: Uspostava vlasti P2: Pregled glavnih političkih, društvenih i ekonomskih procesa od uspostave
13.	Crna Gora pod osmanskom upravom P1: Uspostava vlasti? Rasprave u historiografiji P2: Specifičnosti crnogorskog društva
14.	P1: Osmanska kuhinja P2: Utjecaj osmanskog kulinarstva na kuhinje istočnobalkanskih zemalja V: Dokumentarni program
15.	P1: Svakodnevica u Osmanskom carstvu P2: Svakodnevni život na Balkanu u osmanskome periodu Vježbe: memoarska i putopisna građa kao izvor za proučavanje povijesti svakodnevnice
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Prezentacije; interaktivna predavanja; debata, posjete muzejima, arhivima, promocijama, konferencijama i sl.
--	--

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost	10	10
2.	Esej / SeminarSKI rad	10	10
3.	Polusemestralni ispit	40	40
4.	Završni ispit	40	40
5.			
Ukupno: _____ 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Aktivnost: dolazak na nastavu, priprema prezentacije na zadatu temu, diskusija na nastavi. Za svaki pojedini segment se dodjeljuju bodovi od 1 do 10, a potom se računa prosječan broj bodova: $(a+b+c):3$.
2. Esej / SeminarSKI rad: bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10 u ovisnosti od ponuđenog sadržaja (8-12 strana). Boduje se korištena literatura, struktura rada, metodološki pristup u Uvodu, te Zaključak.
3. Polusemestralni ispit: test.
4. Završni ispit: test.

Napomena:

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

Skala ocjenjivanja

a) 10 (A)	- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B)	- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C)	- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D)	- općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E)	- zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Čalić, Mari-Žanin (2020). Jugoistočna Evropa: Globalna historija. Sarajevo: UMHIS. 2. <i>Historija osmanske države i civilizacije</i> (prir. E. Ihsanoglu) (2004). Sarajevo. 3. Inaldžik, H. (1974, 2002) <i>Osmansko carstvo, klasično doba 1300-1600</i>. Beograd. Zagreb. 4. <i>Istorija Osmanskog carstva</i> (prir. R. Mantran) (2002). Beograd. 5. Matuz, J. (1992) <i>Osmansko carstvo</i>. Zagreb. 6. Zirojević, O. (2007) <i>Srbija pod turskom vlašću (1450-1804)</i>. Beograd 7. Popov, D. (2008) <i>Istorija Bugarske</i>. Beograd 8. <i>Istorija makedonskog naroda 1</i> (1970). Beograd 9. Stanojević, G. i Vasić, M. <i>Istorija Crne Gore, Knj. 3</i> (1975). Titograd Dodatna 1. Moččanin, N. (2001) <i>Slavonija i Srijem u razdoblju osmanske vladavine</i>. Slavonski Brod 2. Đurđev, B. (1953) <i>Turska vlast u Crnoj Gori u XVI i XVII vijeku</i>. Sarajevo 3. Miović, V., (2005) <i>Dubrovačka republika u spisima osmanskih sultana</i>. Dubrovnik 4. Filipović, N. (1952) <i>Pogled na osmanski feudalizam</i>, u: GDI BiH IV. Sarajevo 5. Vasić, M. (1967) <i>Martolosi u jugoslovenskim zemljama pod turskom vladavinom</i>. Sarajevo
Napomene	

Kasumović
 [Signature]
 Halilbegović

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Evropska i svjetska historija novog vijeka do 1918.				
Šifra/kod	FIL HIS 303	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	10
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2020/21.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Amila Kasumović		Termin konsultacija	
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email:akasumovic80@gmail.com Telefon:033 253 252			
Saradnik	Ime i prezime			Termin konsultacija	
	Kontakt podaci	Kabinet:139 Email:minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033 253 161			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja _6_; seminar _1_; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Nakon što se studenti upoznaju s temama koje će slušati u toku predavanja i na seminarima, predstavlja im se popis izvora i literature koje će biti dužni koristiti u toku nastave i za ispite. Potom će se upoznati s temama koje će se obrađivati u sklopu ovog predmeta - pojam humanizma i renesanse; doba velikih geografskih otkrića; pojava reformacije (predstavnici, širenje protestantske misli, vjerski sukobi, period vjerske tolerancije); Tridesetogodišnji rat (uzroci, povod, tok, zaključenje Vestfalskog mira, rat Španije i Francuske); ratovi za dinastička nasljeđa (uzroci, povod, tok i završetak rata za špansko, poljsko, austrijsko i bavarsko nasljeđe, posljedice); doba prosvijećenosti (filozofska misao, najveći predstavnici, pojava „enciklopedista“, put ka revoluciji); privreda i društvo Evrope u ovom periodu (kratak presjek kroz ovaj period i komparacija između pojedinih evropskih zemalja); američki rat za nezavisnost; francuska građanska revolucija (stanje u Francuskoj pred revoluciju, izbijanje i prvi dani revolucije, periodizacija francuske revolucije, osnovna obilježja svakog od perioda spomenutih u periodizaciji); Napoleonovo preoblikovanje Evrope (Napoleonova uloga u revoluciji, Napoleonovi ratovi, nova slika Evrope, kraj Napoleonovog napredovanja i pad); doba revolucionarnih previranja (uzroci, povodi i posljedice revolucija u Evropi 1830. i 1848.), ujedinjenje Italije i Njemačke (upoznavanje sa uslovima koji su vladali u ovim podijeljenim zemljama u prvoj polovici 19.st., tok ujedinjenja i nova slika Evrope); stvaranje različitih saveza u Evropi pred Prvi svjetski rat; Prvi svjetski rat				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studente treba upoznati sa osnovnim pojmovima koji su vezani za period ranog novog vijeka i tzv. dugog devetnaestog stoljeća, bez kojih se ne bi moglo shvatiti gradivo s kojim će se studenti upoznati u nastavku studija. Shvatanja evropskih i svjetskih historijskih dešavanja i procesa olakšat će studentima uočavanje i razumijevanje takvih ili sličnih pojava u nacionalnoj historiji, te ih usmjeriti na komparativni pristup određenim historijskim problemima.
Ishodi učenja	Studenti bi trebali prepoznati glavne procese i dešavanja vezana za period između 1500. i 1918. godine. Također, bilo bi poželjno da iste mogu komparirati sa istim ili sličnim procesima koji su obilježili nacionalnu povijest u navedenom vremenskom okviru. Na koncu, insistirat će se na studentskoj analizi i interpretaciji određenih povijesnih problema, kao i propitivanju dosadašnjih historiografskih dostignuća.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Evropski moreplovci i „novi“ svijet: sukob civilizacija? Slika „drugog“ u narativima ranog novog vijeka
1-5.10.	
2.	Vjerski identitet u Evropi u ranom novom vijeku: reformacija Reformacija u Engleskoj
8-12.10.	
3.	Temelji modernog obrazovanja J. A. Komensky
15-19.10.	
4.	Ekonomске doktrine u začetku: merkantilizam Kritičari merkantilizma
22-26. 10.	
5.	Evropska diplomacija na testu: Tridesetogodišnji rat (1618-1648) Posljedice rata
29. 10.-2. 11.	
6.	Rađanje nove nacije: Američki rat za nezavisnost

5-9.11.	Američki ustav
7. 12-16.11.	Evropska društva u 18. stoljeću: komparativna analiza Habsburgovci u 18. st.
8. 19-23. 11.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 26-30. 11.	Francuska revolucija i preobrazba evropskih društava: uzroci revolucije Historiografija o revoluciji
10. 3-7.12.	Nacionalni pokreti u Evropi 1830-1918 Case study: ujedinjenje Njemačke; ujedinjenje Italije
11. 10-14.12.	Povijest svakodnevnice: što je to? Život Europljana u 19. st.
12. 17-21.12.	Društvo Japana u ranom novom vijeku Japanska kultura
13. 24-28. 12.	Politika <i>otvorenih vrata</i> zapadnih sila na Istoku Mejdži reforme u Japanu
14. 31. 12.-4.1. 2019.	Evropska diplomacija pred I svjetski rat Case study: Marokanske krize
15. 7-11. 1.	Ko je počeo rat? Historiografija o <i>Velikom ratu</i> I svjetski rat: pregled ratnih dešavanja
16. 14-18.1.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. 21-25. 1	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18. 28.1.-1.2.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predstavljanje sadržaja putem multimedijalnih prezentacija Rad na izvorima Diskusija o historiografskim dostignućima na datu temu. Posjeta muzeja, arhiva, promocija, konferencija i sl.
---	---

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost	10	10%
2.	Esej / SeminarSKI rad	10	10%
3.	Polusemestralni ispit	40	40%
4.	Završni ispit	40	40%
5.			
Ukupno:		100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Aktivnost: dolazak na nastavu, priprema prezentacije na zadatu temu, diskusija na nastavi. Za svaki pojedini segment se dodjeljuju bodovi od 1 do 10, a potom se računa prosječan broj bodova: $(a+b+c):3$.
2. Esej / SeminarSKI rad: bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10 u ovisnosti od ponudjenog sadržaja (8-12 strana). Boduje se korištena literatura, struktura rada, metodološki pristup u Uvodu, te Zaključak.
3. Polusemestralni ispit: test.
4. Završni ispit: test.

Napomena:

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

Skala ocjenjivanja

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Literatura	<i>Obavezna</i> Lewis B. (2002) <i>Kulture u konfliktu</i>. Sarajevo: Ljiljan Anderson, M. S. (2002) <i>Evropa u XVIII veku</i>. Beograd: Clio. Kenigsberger, H., Mouz, Dž., Bouler, Dž. (2002) <i>Evropa u šesnaestom veku</i> Penington, D. H. (2002) <i>Evropa u sedamnaestom veku</i>. Beograd. <i>Povijest svijeta</i>, II (2005). Split: Marjantisak. Herder, H. (2003) <i>Evropa u devetnaestom veku</i>. Beograd. Parks, H. B. (1985) <i>Istorija SAD</i>. Beograd Ingrao, Č. (2014). <i>Habsburška monarhija 1618-1815</i>. Most Art. Kardum, Livia (2013) <i>Suton stare Evrope: europska diplomacija i Prvi svjetski rat</i>, Zagreb.
	<i>Dodatna</i> Žan Delimo, <i>Nastanak i učvršćenje reformacije</i>, Izdavačka knjižara Z.S, Sremski Karlovci-Novi Sad 1998. Slobodan Štampar (ur.), <i>Ekonomisti XVII. i XVIII. stoljeća</i>, Kultura, Zagreb 1952.
Napomene	

Kasumović
progr.
Golobeg

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJED ZA HISTORIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	POVIJEST, HISTORIJA, HISTORIOGRAFIJA				
Šifra/kod	FIL HIS 136	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	4
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Amir Duranović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: amir.duranovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu, online	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 4 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni pojmovi historijske nauke. Vrijeme, prostor, prošlost, povijest, pamćenje, historija, historiografija. Djelokrug historije. Svijet antike i klasičnih civilizacija. Daleki istok i kineska historiografija. Svijet kršćanstva i svijet islama: srednjovjekovna historiografija. Obnavljanje svjetovne povijesti: od građanskih hronika do humanističke misli. Razvoj historiografije od reformacije do prosvjetiteljstva. Proučavanje prošlosti: od filozofske povijesti do povijesti kao „priče o slobodi“. Novi svijet: američka iskustva. Nastanak struke: Leopold von Ranke, sljedbenici i njemački historizam. Nova historija: strukture, kulturna povijest i škola <i>Anala</i> . Savremeni historiografski trendovi. Pristupi historiji: izvori, metode, historičari. Teorije i pojmovi. Osnove historijske metodologije i opći principi i tehnike naučnoistraživačkog rada.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija je sistematski predstaviti razvoj historijske misli i promišljanja prošlosti od najstarijih vremena do danas te razvoj evropske i svjetske historiografije. Centralno pitanje i cilj predmeta je predstaviti osnovne pojmove historijske nauke, njihov razvoj i transformaciju do savremenog doba, sistematizirano ukazati na reprezentativne žanrove, predstavnike, škole, tematski spektar, teorijske i metodološke osobenosti te razumijevanje historije i povijesti u određenom vremenskom periodu. Tokom predavanja studenti se upoznaju sa osnovnim problemima razvoja historijske nauke kao discipline, metodološkim izazovima kako se bi se razvoj historiografije mogao promatrati u cjelini historiografskog naslijeđa i savremenih historiografskih trendova. Ovako koncipiranim kolegijom cilj je uputiti studente, buduće historičare, u značaj razumijevanja povijesti i savremene historiografije i metodologije odnosno,				

	pojedinih historiografija u procesu vlastitog oblikovanja kao historičara.
Ishodi učenja	Poznavanje i razumijevanje početaka i povijesnog razvoja evropske i svjetske historiografije do savremenog doba; poznavanje i razumijevanje reprezentativnih historiografskih žanrova, predstavnika, škola, tematskog spektra, teorijskih i metodoloških osobenosti te razumijevanje historije i povijesti u određenom vremenskom periodu. Razumijevanje osnovnih teorijskih i metodoloških problema historije kao discipline, primjenjivanje teorijske i metodološke problematike na vlastitom razvoju, vještina analiziranja historijskih tekstova i historiografskih djela prema njihovim teorijskim i metodološkim obilježjima. Sposobnost vrednovanja kvalitete historijskih tekstova i djela te sintetiziranje i primjenjivanje navedenih znanja, vještina i kompetencija u vlastitim istraživanjima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa sadržajem i ciljevima predmeta. Osnovni pojmovi o historijskoj nauci. Prostor – Vrijeme – Ljudi. Povijest – Historija – Historiografija. Djelokrug historije. Upoznavanje sa načinima izvođenja nastave i provjera znanja u skladu sa higijensko-epidemiološkim mjerama tokom zimskog semestra.
2.	Svijet antike i klasičnih civilizacija. Daleki istok i kineska historiografija. Svijet kršćanstva i svijet islama: srednjovjekovna historiografija. <i>Metodološki praktikum.</i>
3.	Obnavljanje svjetovne povijesti: od građanskih hronika do humanističke misli. Razvoj historiografije od reformacije do prosvjetiteljstva. <i>Metodološki praktikum.</i>
4.	Proučavanje prošlosti: od filozofske povijesti do povijesti kao „priče o slobodi“. Novi svijet: američka iskustva. <i>Metodološki praktikum.</i>
5.	Nastanak struke: Leopold von Ranke, sljedbenici i njemački historizam. <i>Metodološki praktikum.</i>
6.	Nova historija: strukture, kulturna povijest i škola <i>Anala</i> . <i>Metodološki praktikum.</i>
7.	Savremeni historiografski trendovi. <i>Metodološki praktikum.</i>
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata: prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama
9.	Pristupi historiji: izvori, metode, historičari. <i>Metodološki praktikum.</i>
10.	Historičari i historijski izvori. Lokalna i tradicionalna historija. Uporedna historija i "historija odozdo". Kulturna historija i/ili historija mentaliteta. Kvantitativna historija. <i>Metodološki praktikum.</i>
11.	Teorije i pojmovi. Historija i druge discipline. Historijski proces. Klasa, struktura i pokretačka snaga. Rodne studije. Zajednica i identitet. Ideologija i mentalitet. Izazovi postmodernizma. <i>Metodološki praktikum.</i>
12.	Istraživački postupak: heuristika, kritika izvora, interpretacija podataka, prezentacija rezultata istraživačkog rada. <i>Metodološki praktikum.</i>
13.	Kako pisati historiju? Proučavanje historije. Učenje. Načini korištenja izvora i literature. <i>Metodološki praktikum.</i>

14.	Pisanje historije. Osnove akademskog pisanja. Eseji. Tvrdnje i dokazi. Metodološki praktikum.
15.	Pisanje historije. Napredno akademsko pisanje. Diplomski i doktorski rad. Historiografija. Metodološki praktikum.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	U najvećoj mjeri nastava se izvodi kroz predavanja, uz praktično stjecanje vještina radom na konkretnim historijskim izvorima i historiografskim tekstovima koji omogućavaju spoznaju o razvoju historijske nauke.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																								
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Samostalni rad: pisanje eseja</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Aktivnosti tokom nastave</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusestrialna provjera znanja	40	40%	2.	Samostalni rad: pisanje eseja	10	10%	3.	Aktivnosti tokom nastave	10	10%	4.	Završna provjera znanja	40	40%	Ukupno: 100 bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																					
	1.	Polusestrialna provjera znanja	40	40%																					
	2.	Samostalni rad: pisanje eseja	10	10%																					
3.	Aktivnosti tokom nastave	10	10%																						
4.	Završna provjera znanja	40	40%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																								
	• Polusestrialna provjera znanja: pismena provjera znanja iz gradiva obrađenog tokom prve polovine semestra (40 bodova). • Ocjena pisanog eseja u vrijednosti 10 bodova. Esej treba biti završen do kraja 14. sedmice semestra. • Ocjena aktivnog učešća u debatama i diskusijama o materijalima koji se kritički čitaju tokom nastave: 10 bodova. • Završna provjera znanja: usmeni razgovor o obrađenom gradivu tokom semestra (40 bodova).																								
	Napomena: Studenti su dužni ostvariti najmanje 50% mogućeg broja bodova tokom semestra kako bi pristupili završnom dijelu ispita. Ispitu mogu pristupiti studenti sa urednom ISSS prijavom ispita.																								
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;																								

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: 1. Blek, Džeremi i M. Makrejld, Donald. <i>Izučavanje istorije</i>. Beograd: Clio, 2007. 2. Burow, John. <i>Povijest povijesti. Epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota i Tukidida do dvadesetog stoljeća</i>. Zagreb: Algoritam, 2010. 3. Karbonel, Šarl Olivije. <i>Istoriografija</i>. Beograd: Plato – XX vek, 1999. 4. Šamić, Midhat. <i>Kako nastaje naučno djelo: uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rad: opći pristup</i>, 9. izdanje. Sarajevo: Svjetlost, 2003. Dopunska: 1. Gross, Mirjana. <i>Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja</i>. Zagreb: Novi Liber i Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 1996. 2. Eko, Umberto. <i>Kako se piše diplomski rad?</i> Beograd: Narodna knjiga – Alfa, 2000. 3. Bloch, Marc. <i>Apologija historije ili Zanat povjesničara</i>. Zagreb: Srednja Europa, 2008.
Napomene	Nastava će se odvijati prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama u zimskom semestru akademske 2020/2021. godine. O svim oblicima komunikacije, izvođenju nastave, distribuciji materijala za čitanje, provjerama znanja studentata, studenti će biti obaviješteni u prvoj sedmici izvođenja nastave.

Džeremi

Midhat

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJER ZA HISTORIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ARHIVI I HISTORIJA				
Šifra/kod	FIL HIS 266	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	2
Ciklus studija	PRVI	Semestar	TREĆI	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Amir Duranović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: amir.duranovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu, online	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 1 seminar: 1 vježbe: -				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Sadržaj kolegija: Arhivi i historija. Arhivistika i historiografija. Pojam, predmet i zadatak arhivistike. Arhivi, arhivistika i društvo. Arhivska djelatnost i tranzicija društva. Arhivi, historija i druge baštinske ustanove: historija i značaj. Arhivska djelatnost u Bosni i Hercegovini. Arhivi u Bosni i Hercegovini. Arhivi u jugoistočnoj Evropi. Arhivi i historija Bosne i Hercegovine. Arhivi, arhivistika i kultura. Uloga arhiva u javnosti. Arhivistika, demokratija i arhivistička etika. Standardizacija arhivske djelatnosti. Međunarodni standardi i standardizacija arhivskog znanja. Arhivska djelatnost i Evropska unija. Izazovi savremenog doba: digitalizacija i sloboda pristupa informacijama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa osnovnim pojmovima arhivistike, arhiva i njihovog značaja za historiju i historiografiju te njihove međusobne povezanosti i uvjetovanosti.				
Ishodi učenja	Nakon okončanog kolegija studenti su upoznati sa značajem arhiva i arhivistike za historiju te razumiju društvenu, kulturnu te obrazovnu dimenziju arhivskih ustanova i njihove međusobne povezanosti sa historijom. Studenti razumiju, povezuju i praktično koriste stečena znanja u vlastitom profiliranju i izgradnji. Stečena znanja i vještine mogu praktično primijeniti u svome istraživanju i istraživačkom radu u arhivu.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje sa sadržajem i ciljevima predmeta. Osnovna i dopunska literatura. Upoznavanje sa načinima izvođenja nastave i provjera znanja u skladu sa higijensko-epidemiološkim mjerama tokom zimskog semestra.
2.	Pomoćne historijske discipline i arhivistika.
3.	Pojam arhiva i arhivske građe. Razvoj arhiva, arhivske službe i arhivistike kao pomoćne historijske nauke.
4.	Arhivski fondovi i zbirke.
5.	Spoljna služba arhiva (registrature).
6.	Unutrašnje uređenje arhiva.
7.	Sređivanje arhivske građe: tematski sistem, fondovski sistem, registraturni sistem i sistem slobodne provenijencije.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata: prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama
9.	Konzervacija i restauracija arhivske građe.
10.	Arhivistika i moderni oblici čuvanja kulturne baštine.
11.	Arhivistika u Bosni i Hercegovini. Stanje i perspektive.
12.	Arhivi u Bosni i Hercegovini.
13.	Arhivi u Sarajevu.
14.	Bosanskohercegovačka historija i evropski arhivi. Bosanskohercegovačka historija i arhivi u jugoistočnoj Evropi. <i>Evaluacija rada nastavnika. Ovjera urednosti prisustva nastavi.</i>
15.	Završni test.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu. prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi prvenstveno kroz predavanja o ključnim temama arhivistike. Drugi aspekt rada jesu seminari na kojima studenti samostalno istražuju informacije o načinu rada pojedinih arhivskih ustanova i njihovome značaju za razvoj historiografije o Bosni i Hercegovini i šire. Posebno su predviđene stručne posjete arhivima i drugim javnim ustanovama u Bosni i Hercegovini kako bi se studenti praktično upoznali sa radom arhivskih ustanova, ali i nastankom arhivske građe uopće.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>60</td><td>60%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Individualni rad: pisanje eseja</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni test</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: - Polusemestralna provjera znanja: Test iz gradiva koje se radi tokom semestra u ukupnoj vrijednosti od 60 bodova. - Kritičko propitivanje napisanog eseja (20 bodova). Esej treba biti završen do kraja 14. sedmice semestra. - Završni test (20 bodova) Napomena: Studenti su dužni ostvariti najmanje 50% mogućeg broja bodova tokom semestra kako bi pristupili završnom dijelu ispita. Ispitu mogu pristupiti studenti sa urednom ISSS prijavom ispita.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna provjera znanja	60	60%	2.	Individualni rad: pisanje eseja	20	20%	3.	Završni test	20	20%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Polusemestralna provjera znanja	60	60%																		
2.	Individualni rad: pisanje eseja	20	20%																		
3.	Završni test	20	20%																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																				
Literatura	<i>Obavezna</i> - Kožar, Azem. <i>Arhivistika u teoriji i praksi</i>, knj. 1. Tuzla: Regionalni istorijski arhiv Tuzla i Filozofski fakultet Tuzla, 1995. - Kožar, Azem. <i>Arhivistika u teoriji i praksi</i>, knj. 2. Tuzla: Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona – Arhiv Tuzlanskog kantona, 2005. <i>Dodatna</i> <i>Šezdeset godina Arhiva Bosne i Hercegovine (1947-2007)</i>. Sarajevo: Arhiv Bosne i Hercegovine, 2007. <i>Šezdeset godina Historijskog arhiva Sarajevo (1948-2008) - priča o nama</i>. Sarajevo: Istorijski arhiv Sarajevo, 2008. - Žontar, Jože. „Historiografija i arhivistika“, <i>Arhivski vjesnik</i>, god. 42 (1999): 169-																				

	176. 4. Faletar Tanacković, Sanjica i Aparac-Jelušić, Tatjana „Ishodišta za proučavanje odnosa baštinskih ustanova u 20. stoljeću: počeci teorijskih promišljanja“, <i>Libellarium</i> , III, 2 (2010): 183-206.
Napomene	Nastava će se odvijati prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama u zimskom semestru akademske 2020/2021. godine. O svim oblicima komunikacije, izvođenju nastave, distribuciji materijala za čitanje, provjerama znanja studentata, studenti će biti obaviješteni u prvoj sedmici izvođenja nastave.

 prof. dr.
 Tatjana Jelušić

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJER ZA HISTORIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija jugoistočne Evrope (1918-2000)				
Šifra/kod	FIL HIS 326	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Peti	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski* *U slučaju gostujućeg nastavnika: engleski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Amir Duranović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: amir.duranovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu, online	
Saradnik	Ime i prezime	Minela Radušić, MA, asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu, online	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar 1; vježbe 2.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predavanja će obuhvatiti obradu ključnih pitanja razvoja jugoistočne Evrope u 20. stoljeću: raspad dviju imperija (Osmanskoga carstva i Austro-Ugarske monarhije) i stvaranje novih država u jugoistočnoj Evropi; politički odnosi i društveni razvoj u pojedinim državama, s fokusom na jugoslavenski prostor; razvoj stanovništva (nacionalna, vjerska i socijalna struktura - sličnosti i razlike u pojedinim zemljama jugoistočne Evrope). Politički odnosi između zemalja jugoistočne Evrope: kontakti i problemi (pitanje Kosova i Makedonije); značaj jugoistočne Evrope u širem kontekstu evropske politike; pokušaji stvaranja saveza balkanskih zemalja: Mala Antanta i Balkanski sporazum; jugoistočna Evropa u Drugom svjetskom ratu: sudbina pojedinih zemalja, sa akcentom na jugoslavenski prostor. Materijalne i demografske posljedice Drugog svjetskog rata. Kontekstualiziranje historije jugoistočne Evrope u okvire odnosa velikih sila. Različiti utjecaji na historiju jugoistočne Evrope: politički i privredni razvoj zemalja u kojima Sovjetski savez ima veliki utjecaj - Albanija, Rumunija, Bugarska; stanje u Jugoslaviji u kontekstu evropske i svjetske politike; politički odnosi zemalja jugoistočne Evrope - različite faze u tim odnosima; ideje o stvaranju Balkanske federacije; Balkanski pakt. Komunizam i socijalne promjene u zemljama jugoistočne Evrope. Jugoistočna Evropa u postkomunističko doba (transformacija komunističkih partija i sudbina komunističkih lidera; kriza i raspad Jugoslavije - nastanak i razvoj novih država. Jugoistočna Evropa i tranzicija društava. Euroatlanske integracije.				
Cilj kolegija/	Upoznavanje s glavnim fenomenima i društvenim procesima na prostoru jugoistočne				

nastavnog predmeta	Evrope u 20. stoljeću s ciljem razumijevanja savremenih društvenih kretanja.
Ishodi učenja	Uspješnim okončanjem predviđenih obaveza u okviru ovog kolegija studenti su u mogućnosti razumjeti razvojnu liniju glavnih fenomena i društvenih procesa na prostoru jugoistočne Evrope u 20. stoljeću, zatim širu promjenu odnosa prema jugoistočnoj Evropi tokom 20. stoljeća i vanjske utjecaje koji su transformirali političke, ekonomske, društvene i kulturne odnose na širem jugoistočnoevropskom prostoru te ih kritički propitivati i povezivati sa savremenim društveno-političkim kretanjima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje sa sadržajem i ciljevima predmeta. Izvori i literatura. Upoznavanje sa načinima izvođenja nastave i provjera znanja u skladu sa higijensko-epidemiološkim mjerama tokom zimskog semestra.
2.	Imperije na umoru. Jugoistočna Evropa i stvaranje nacionalnih država. Prostor – Vrijeme – ljudi. Politička karta jugoistočne Evrope, prekrajanje granica, demografski i socijalni potencijal. Sličnosti i razlike.
3.	Prvi svjetski rat i stvaranje jugoslavenske države. Kraljevstvo SHS/Kraljevina Jugoslavija i susjedne zemlje – prijevori i saradnja.
4.	Političke prilike u Kraljevstvu SHS/Kraljevini Jugoslaviji. Kontinuitet krize i kriza kontinuiteta.
5.	Međunarodni položaj jugoslavenske države. Vanjska politika. Korijeni – usmjerenja – postignuća.
6.	Na kraju - početak. Drugi svjetski rat i Jugoslavija. Regionalni kontekst promjena u jugoistočnoj Evropi na kraju Drugog svjetskog rata.
7.	Materijalne i demografske posljedice Drugog svjetskog rata.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata: prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama
9.	Evropa na kraju Drugog svjetskog rata. "Željezna zavjesa" i kontekstualiziranje jugoistočne Evrope na pragu Hladnog rata.
10.	Jugoistočna Evropa – Sovjetski savez – Jugoslavija. Pozicioniranje i orijentiranje.
11.	Socijalizam na jugoslavenski način.
12.	Politički sistem – formacije i deformacije. Potraga za funkcionalnom formulom.
13.	Jugoslavenska socijalistička svakodnevnica.
14.	Kolaps socijalističkog sistema, raspad Jugoslavije. Jugoistočna Evropa i postsocijalističke države. Na pragu novog milenija.

15.	Jugoslavenske i postjugoslavenske studije. <i>Evaluacija rada nastavnika. Ovjera urednosti prisustva nastavi.</i>
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu: prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi kroz predavanja i vježbe gdje će studenti biti upoznati sa ključnim pitanjima historije jugoistočne Evrope 20. stoljeća. Predavanja će biti fokusirana na krupna pitanja historije jugoistočne Evrope, njen razvoj i historiografsku elaboraciju prijelomnih događaja tokom 20. stoljeća. Nastavom na vježbama studenti će se detaljno upoznati sa pojedinim pitanjima društvene historije jugoistočne Evrope s posebnim fokusom na kritičko propitivanje historijskih izvora.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja: pisani test</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Individualni rad: Pisanje eseja</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Aktivnosti tokom nastave</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni razgovor</td><td>30</td><td>30%</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Polusemestralna provjera znanja: pisani test o gradivu koje se obrađuje tokom semestra u ukupnoj vrijednosti 40 bodova. • Uspješno pisanje eseja o konkretnom pitanju historije jugoistočne Evrope u vrijednosti od 10 bodova. • Evaluacija zajedničkog rada na predavanjima, seminarima i vježbama u vrijednosti od 20 bodova. • Završni usmeni razgovor u vrijednosti 30 bodova. Napomena: Studenti su dužni ostvariti najmanje 50% mogućeg broja bodova tokom semestra kako bi pristupili završnom dijelu ispita. Ispitu mogu pristupiti studenti sa urednom ISSS prijavom ispita.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna provjera znanja: pisani test	40	40%	2.	Individualni rad: Pisanje eseja	10	10%	3.	Aktivnosti tokom nastave	20	20%	4.	Završni razgovor	30	30%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusemestralna provjera znanja: pisani test	40	40%																						
2.	Individualni rad: Pisanje eseja	10	10%																						
3.	Aktivnosti tokom nastave	20	20%																						
4.	Završni razgovor	30	30%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																								

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Krizman, B. (1975) <i>Vanjska politika jugoslavenske države 1918–1941</i>. Diplomatsko-historijski pregled. Zagreb. 2. Tomasevich, J. (1979) <i>Četnici u Drugom svjetskom ratu 1941–1945</i>. Zagreb. 3. Petranović, B. (1988) <i>Istorija Jugoslavije 1918-1988</i>. Knjiga I - III. Beograd. 4. Garde, P. (1996) <i>Život i smrt Jugoslavije</i>. Zagreb 5. Bilandžić, D. (1999) <i>Hrvatska moderna povijest</i>. Zagreb, ili: Goldstein, I. (2008) <i>Hrvatska 1918-2008</i>. Zagreb. 6. Kamberović, H. (ur.) (2003) <i>Historijski mitovi na Balkanu</i> (zbornik radova). Sarajevo. 7. Matković, H. (1998) <i>Povijest Jugoslavije (1918.-1991.) Hrvatski pogled</i>. Zagreb. 8. Ramet, S. P. (2009). <i>Tri Jugoslavije – Izgradnja države i izazov legitimacije 1918.-2005</i>. Zagreb. 9. Pinter Manojlović O. (ur.) (2011) <i>Tito – viđenja i tumačenja</i>. Beograd.
	<i>Dodatna</i> • Po preporuci nastavnika i saradnika.
Napomene	Nastava će se odvijati prema važećim higijensko-epidemiološkim mjerama u zimskom semestru akademske 2020/2021. godine. O svim oblicima komunikacije, izvođenju nastave, distribuciji materijala za čitanje, provjerama znanja studentata, studenti će biti obaviješteni u prvoj sedmici izvođenja nastave.

Primit
pusu

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za Historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Rani srednji vijek				
Šifra/kod	FIL HIS 203	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	----				
Jezik izvođenja nastave	Srpski, hrvatski ili bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Emir Filipović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: emir.filipovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 155	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Almir Peco			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: almir.peco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 155	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>1</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta <i>Rani srednji vijek</i> tretirat će se prošlost šireg evropskog prostora u kasnoj antici i periodu seobe naroda. Posebna pažnja bit će posvećena osnovnim pitanjima i problemima historije srednjeg vijeka, pojam i periodizacija, dok će na predavanjima u prvom dijelu biti obrađivana Velika seoba naroda kroz prizmu krize Rimskog carstva te germanskih invazija na njegovo područje, zatim širenje kršćanstva, arijanstva te velikih naroda Gota, Vandala, Langobarda, Burgunda, Alana i Sveva, te posebno Franaka u razdoblju merovinške i karolinške vlasti. U drugom dijelu tretirat će se historija srednje i zapadne Evrope poslije raspada Karolinške države - Italija do sredine X stoljeća; Francuska do dolaska na vlast Huga Capeta; Njemačka politika u Srednjoj Evropi i stvaranje Svetog Rimskog Carstva. Osim toga, u okviru predmeta izučavat će se i historija Britanije, Arapa te Bizanta od 6. do 11. stoljeća.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti stječu osnovna znanja iz povijesti ranog srednjeg vijeka Zapadne Evrope, od kraja Zapadnog rimskog carstva 476. godine do sredine XI st., u vremenu transformacije antičkih u srednjovjekovne društvene strukture.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje s predmetom: <i>Pregled literature; Ispitno gradivo; Način polaganja ispita; Uvod u srednji vijek - pojam i periodizacija</i>
2.	Velika seoba naroda: <i>Kriza Rimskog Carstva; Goti – podjela na Vizigote i Ostrogote, širenje kršćanstva, arijanstvo; Uzroci seobe naroda; Provala Huna; Atila</i>
3.	Velika seoba naroda: <i>Prelazak Vizigota u Rimsko Carstvo; Bitka kod Hadrianopolja; Alarik; Prvo pljačkanje Rima; Tolosadsko i Toledsko Kraljevstvo; Vizigotske institucije;</i>
4.	Velika seoba naroda: <i>Pad Zapadnog Rimskog Carstva, Ostrogoti u Panoniji i na Balkanu, Teodorik Veliki, Ostrogotsko Kraljevstvo</i>
5.	Velika seoba naroda: <i>Seoba Vandala: osvajanje rimskih posjeda u Africi, drugo pljačkanje Rima; Seoba i naseljavanje Burgunda, Alana i Sveva; Langobardi u Italiji: državna i društvena organizacija, zakonodavstvo, privreda i kultura</i>
6.	Franačka u doba Merovinga: <i>Klodoveg; Merovinska država do Pipina Malog: privreda, institucije, društvene prilike</i>
7.	Franačka u doba Karolinga: <i>Pipin Mali; Karlo Veliki; Karlovo krunisanje za cara, Karolinška renesansa, Crkva u karolinškoj državi, Franačka poslije Karla Velikog, Ludovik Pobožni i njegovi nasljednici, Verdunski ugovor; Privredni i društveni odnosi</i>
8.	PROVJERA ZNANJA
9.	Srednja i zapadna Evropa poslije raspada karolinške države: <i>Italija do sredine X stoljeća; Francuska do dolaska na vlast Huga Capeta; Njemačka politika u Srednjoj Evropi i stvaranje Svetog Rimskog Carstva</i>
10.	Arapi: <i>Predislamsko doba; Pojava islama; Osvajanja u vrijeme Omejada; Dinastija Abasida; Arapi u Evropi: Španija i Sicilija</i>
11.	Arapi u Evropi: <i>Sicilija; Arapi na pirinejskom poluotoku: osnivanje emirata, Kordovski halifat; Vjerski i intelektualni život islamske Španije do kraja XI st.</i>
12.	Bizant od VI do XI stoljeća: <i>Justinijan I – pokušaj obnove; Bizant u doba Foke i Heraklija; Ikonoklastička kriza; Odnosi sa Zapadom; Doba ponovnog procvata; Privredna djelatnost i društveni odnosi</i>
13.	Britanija u ranom srednjem vijeku: <i>Britanija do skandinavske provale; Normani i njihova ekspanzija: uspostavljanje normanskih država u sjevernoj Francuskoj, Siciliji i Engleskoj</i>
14.	Feudalno društvo na Zapadu do XI stoljeća
15.	ZAVRŠNI ISPIT
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>35</td><td>35 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Aktivnost</td><td>15</td><td>15 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja	35	35 %	2.	Seminarski rad	10	10 %	3.	Aktivnost	15	15 %	4.	Završni ispit	40	40 %									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Prva provjera znanja	35	35 %																														
2.	Seminarski rad	10	10 %																														
3.	Aktivnost	15	15 %																														
4.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Marko Šunjić, Narodi i države ranog srednjeg vijeka, Sarajevo 2003. 2. Marko Šunjić, Hrestomatija izvora za opštu istoriju srednjeg vijeka, Sarajevo, 1980. 3. Miroslav Brandt, Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka, Zagreb, 1980. <i>Dodatna</i> 1. Henri Pirenne, Povijest Evrope od seobe naroda do XVI stoljeća, Zagreb, 1956. 2. Сидни Пеинтер, Историја средњег века (284-1500), Београд, 1997. 3. Filip Hiti, Istorija Arapa, Sarajevo, 1967. 4. Marc Bloch, Feudalno društvo, Zagreb, 1958. 5. Jacques Le Goff, Srednjovjekovna civilizacija zapadne Evrope, Beograd, 1974. 6. Roberto Lopez, Rođenje Evrope, Zagreb, 1978. 7. Georgije Ostrogorski, Istorija Vizantije, Beograd, 1959.																																

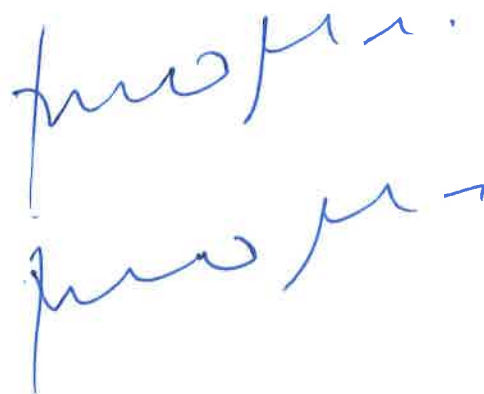
UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za Historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Odnos crkve i države u srednjem vijeku				
Šifra/kod	FIL HIS 418	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-----				
Jezik izvođenja nastave	Srpski, hrvatski ili bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Emir O. Filipović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: emir.filipovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 155	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Almir Peco			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: almir.peco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 155	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>2</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru nastave iz predmeta Odnos crkve i države us rednjem vijeku studenti će ostvariti uvid u jedno od najkompleksniji pitanja društvene historije uopće. Od osnovnih pitanja univerzalnog koncepta božanskog porijekla vlasti, vladarskog lika u antici, preko prelomnih trenutaka i objavljivanja Milanskog edikta 313. godine, čime je kršćanstvo pretvoreno u ideološku osnovu vlasti, studenti će se uhvatiti u koštac s brojnim problemima iz naslovljene teme. Na nastavi će se također tretirati pitanja karaktera vladarske časti u ranom srednjem vijeku, nastanak pojma: “Dei gratia”, te konkretni primjeri na kojima se plastično pokazuje sva kompleksnost odnosa između duhovne i svjetovne vlasti, poput okrunjenja Karla Velikog za cara 800. godine, diktata pape Grgura VII. 1075. godine, pontifikata Inocenta III (1198-1216), i sl. U okviru predmeta studentima će se obrazložiti nastanak nacionalnih (biskupskih) crkava u Zapadnoj Evropi, od kojih Crkva bosanska predstavlja poseban slučaj, i na koncu raskid sa papinskim autoritetom: Reformacija i pojava apsolutne monarhije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti stječu osnovna znanja o odnosu duhovne i svjetovne vlasti, počevši od kasne antike i afirmacije kršćanstva u Rimskom Carstvu do pojave nacionalnih crkava u Zapadnoj Evropi koncem srednjeg vijeka i uvođenja Reformacije.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod: upoznavanje s predmetom, pregled literature, način polaganja ispita
2.	Papstvo u kasnom Rimskom carstvu
3.	Sukob papstva i carstva
4.	Papstvo i Engleska
5.	Zapadna orijentacija papstva
6.	Papstvo i latinska Evropa
7.	Odnosi između papstva i njemačke monarhije
8.	PROVJERA ZNANJA
9.	Gregorijansko doba
10.	Vrhunac srednjovjekovnog papstva
11.	Odnosi papske kurije i centralne vlasti
12.	Postepeno opadanje papskog autoriteta
13.	Avinjon, Rim, Konstanc
14.	Posljednja faza srednjovjekovnog papstva
15.	ZAVRŠNI ISPIT
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>35</td><td>35 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost</td><td>15</td><td>15 %</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja	35	35 %	3.	Seminarski rad	10	10 %	4.	Aktivnost	15	15 %	5.	Završni ispit	40	40 %									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Prva provjera znanja	35	35 %																														
3.	Seminarski rad	10	10 %																														
4.	Aktivnost	15	15 %																														
5.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Walter Ullmann, <i>A Short History of the Papacy in the Middle Ages</i>, Routledge, 1972 2..Georgije Ostrogorski, Odnos Crkve i države u Vizantiji, u: <i>O shvatanjima i verovanjima Vizantinaca</i>, SKZ, Beograd, 1970. 3. Henri Pirenne, <i>Povijest Evrope od seobe naroda do XVI stoljeća</i>, Kultura, Zagreb, 1956. 4. Walter Ullmann, <i>A History of Political Thought: The Middle Ages</i>, Penguin Books, 1965. 5. Miroslav Brandt, <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i>, Zagreb, 1980.																																

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za Historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosna u ranom srednjem vijeku				
Šifra/kod	FIL HIS 211	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	----				
Jezik izvođenja nastave	Srpski, hrvatski ili bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Emir Filipović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: emir.filipovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 155	Termin konsultacija	utorak, 16-18 srijeda, 17-18 četvrtak, 15-17	
Saradnik	Ime i prezime	Almir Peco			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: almir.peco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 155	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>1</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta Bosna u ranom srednjem vijeku (FIL HIS 211) tretirat će se prošlost bosanskohercegovačkog prostora u kasnoj antici i periodu seobe naroda, te historija Bosne od prvog sačuvanog zapisa o njenom imenu do početka 13. stoljeća. To razdoblje je među najslabije dokumentiranim u cijeloj prošlosti Bosne i Hercegovine, što se odrazilo i na historiografiju u kojoj je period ranog srednjeg vijeka na bosanskom tlu često neopravdano zanemarivan ili tretiran usputno u sklopu razmatranja historije susjednih zemalja. Nesporan je značaj ovog formativnog perioda za sve ono što će nastupiti kasnije i što će na koncu rezultirati stvaranjem snažne i razvijene bosanske banovine i kraljevine u 14. i 15. stoljeću.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti će tokom nastave biti upoznati s osnovnim rezultatima historiografije i problemima historijskog razvoja bosanskohercegovačkog prostora u ranom srednjem vijeku. Savladat će kombiniranje rezultata arheoloških istraživanja s pozitivnim znanjima crpljenim iz pisanih historijskih izvora. Kroz prizmu analize djela De administrando imperio i Ljetopisa popa Dukljanina vježbat će čitanje suvremenih narativnih izvora i razvijati kritički odnos prema njima. To će doprinijeti njihovoj samostalnosti u donošenju sopstvenih zaključaka o prošlosti i njenom značenju za svijet koji ih okružuje. Tokom aktivnog rada na nastavi studenti će učiti vještine kritičkog čitanja, pisanja i razmišljanja, s ciljem da se ta znanja prenesu i u formalne prilike pismenog i usmenog izražavanja.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje s predmetom; Pregled izvora i literature; Područje Bosne i Hercegovine u ranom srednjem vijeku; Seoba naroda, Doseljavanje Slavena; Bosna i Karolinzi
12-16.10. 2020.	
2.	Bosna i bosanski prostor u djelu Konstantina VII Porfirogeneta
19-23.10. 2020.	
3.	O postanku imena Bosna; Vijesti o Bosni u Ljetopisu popa Dukljanina
26-30.10. 2020.	
4.	Vjera Starih Slavena – pokršćavanje; Kršćanstvo i crkvena organizacija u Bosni – Bosanska biskupija
2-6.11. 2020.	
5.	PROVJERA ZNANJA
9-13.11. 2020.	
6.	Bosna i susjedne zemlje; Historija Bosne do kraja 11. stoljeća
16-20.11. 2020.	
7.	Bosna i Ugarska u prvoj polovini 12. stoljeća; Rama u titulaturi ugarskih kraljeva; Vladavina bana Boriča; Nasljednici/potomci bana Boriča
23-27.11. 2020.	
8.	Bosna i Bizantsko carstvo
30.11. – 4.12. 2020.	
9.	Humska zemlja do početka 14. stoljeća
7-11.12. 2020.	
10.	PROVJERA ZNANJA
14-18.12. 2020.	
11.	Prve vijesti o banu Kulinu
21-25.12. 2020.	
12.	Povelja bana Kulina
28.12. 2020. – 1.1. 2021.	
13.	Granice i ustrojstvo Bosne u vrijeme bana Kulina
4-8.1. 2021.	
14.	Crkvene prilike i optužbe za herezu, Sabor na Bilinom polju
11-15.1. 2021.	
15.	ZAVRŠNI ISPIT
18-22.1. 2021.	
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
25-29.1. 2021.	
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
1-5.2. 2021.	
18.	
8-12.2. 2021.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Druga provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>5.</td><td>Usmeni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja	20	20 %	2.	Druga provjera znanja	20	20 %	3.	Seminarski rad	10	10 %	4.	Aktivnost	10	10 %	5.	Usmeni ispit	40	40 %									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva provjera znanja	20	20 %																																		
2.	Druga provjera znanja	20	20 %																																		
3.	Seminarski rad	10	10 %																																		
4.	Aktivnost	10	10 %																																		
5.	Usmeni ispit	40	40 %																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Nada Klaić, <i>Srednjovjekovna Bosna. Politički položaj bosanskih vladara do Tvrtkove krunidbe (1377. g.)</i>, Zagreb, 1994, 1-88. 2. Sima Ćirković, <i>Istorija srednjovekovne bosanske države</i>, Beograd, 1964, 1-58. <i>Dodatna</i> 1. Muhamed Hadžijahić, <i>Povijest Bosne u IX i X stoljeću</i>, Sarajevo, 2004.																																				

Prof. Dr. M. M.

Muhamed Hadžijahić

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za Historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosansko društvo srednjem vijeku				
Šifra/kod	FIL HIS 412	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-----				
Jezik izvođenja nastave	Srpski, hrvatski ili bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Emir Filipović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: emir.filipovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 155	Termin konsultacija	utorak, 16-18 srijeda, 17-18 četvrtak, 15-17	
Saradnik	Ime i prezime	Almir Peco			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>2</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru nastave iz predmeta Bosansko društvo u srednjem vijeku (FIL HIS 412) studenti će moći nadograditi prethodno stečena znanja s posebnim osvrtom na društvene prilike i odnose u srednjovjekovnoj Bosni. Predavanja i diskusije bit će formirani oko glavnih tema društvene historije koja u najširoj definiciji pokriva gotovo sve aspekte ljudske egzistencije u prošlosti. Stoga će ta historijska disciplina biti tretirana kao rezultat potrebe historičara da se odmaknu od standardnih prikaza političkih i vojnih zbivanja te pažnju posvete snagama dugog trajanja: procesima i strukturama – koji su oblikovali postupke pojedinaca, ali kojih suvremenici najvjerojatnije nisu bili ni svjesni. Za razliku od apstrakcija, visoke politike, senzacionalnih i ekscesnih događaja, društvena historija se okreće konkretnom te preferira pravi život, obične ljude i svakodnevne stvari. Po svojoj suštini ona odražava javni interes pa se stoga u njenom fokusu smjenjuju teme prema aktualnom trenutku. To je i jedan od glavnih razloga zbog kojeg je proučavanje tema društvene historije srednjovjekovne Bosne intenzivirano u razdoblju nakon Drugog svjetskog rata. Tada su nastale brojne monografije, kraće studije i rasprave u kojima su temeljito obrađeni problemi poput pojave društvenih slojeva i hijerarije, oblici individualnog i kolektivnog identiteta, veze lične zavisnosti, zemljoposjednički odnosi, ali naročito zemljoradnja, stočarstvo, zanatstvo, trgovina, rudarstvo, urbanizacija, vjera i kultura.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz pisane zadatke od studenata će se zahtijevati da pokažu kako su ovladali dostupnim izvorima i referentnom literaturom a u usmenim diskusijama će morati demonstrirati mogućnost samostalnog zaključivanja. Po okončanju kursa studenti bi trebali biti osposobljeni da raspravljaju o teoriji i metodologiji društvene historije, da prepoznaju relevantne aspekte društvene stvarnosti te da identificiraju historijske procese i strukture, kao i da razumiju njihovo funkcioniranje u različitim razdobljima prošlosti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1. 12-16.10. 2020.	Upoznavanje s predmetom; Pregled izvora i literature; Problemi društvene historije; Historijat i metodologija proučavanja srednjovjekovnog bosanskog društva
2. 19-23.10. 2020.	Prvi podaci o društvenim odnosima u srednjovjekovnoj Bosni; Pojava društvenih elita; Oblici individualnog i kolektivnog identiteta;
3. 26-30.10. 2020.	Zemljoposjednički odnosi - Plemenita baština; Društvene strukture i hijerarhija; Veze lične zavisnosti i rast bosanskog plemstva; Srodstvena terminologija
4. 2-6.11. 2020.	Društvena mobilnost i pojava novog plemstva; Društvene promjene izazvane osmanskim osvajanjem
5. 9-13.11. 2020.	PROVJERA ZNANJA
6. 16-20.11. 2020.	Selo i privreda; Zemljoradnja, stočarstvo, zanatstvo; Priroda; Vlasi
7. 23-27.11. 2020.	Trgovina i Dubrovčani; Dubrovačke kolonije; Saobraćaj i putevi
8. 30.11. – 4.12. 2020.	Rudarstvo i Sasi; Zdravstvo i zdravstvene prilike
9. 7-11.12. 2020.	Urbanizacija – gradski život
10. 14-18.12. 2020.	PROVJERA ZNANJA
11. 21-25.12. 2020.	Pravo i zakonodavstvo; Pravni propisi i običaji; Porezi i dažbine
12. 28.12. 2020. – 1.1. 2021.	Dvor i kultura; dvorsko društvo i aristokracija; Viteštvo; Muzika i zabava; Umjetnost; Svakodnevni život
13. 4-8.1. 2021.	Žene; Roblje; Brak
14. 11-15.1. 2021.	Crkva i vjera – Krstjani i franjevci; Jezik i pismenost; Stećci
15. 18-22.1. 2021.	ZAVRŠNI ISPIT
16. 25-29.1. 2021.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. 1-5.2. 2021.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18. 8-12.2. 2021.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva provjera znanja	20	20 %
	2.	Druga provjera znanja	20	20 %
	3.	Seminarski rad	10	10 %
	4.	Aktivnost	10	10 %
	5.	Usmeni ispit	40	40 %
	Ukupno: 100 bodova			100%
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:			
	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.			
Literatura	Obavezna			
	1. Enver Redžić (ur.), <i>Prilozi za istoriju Bosne i Hercegovine I. Društvo i privreda srednjovjekovne bosanske države</i> , Sarajevo, 1987. 2. Sima Ćirković, <i>Rabotnici, vojnici, duhovnici – Društva srednjovekovnog Balkana</i> , Beograd, 1997.			
Literatura	Dodatna			
	1. Anto Babić, <i>Iz istorije srednjovjekovne Bosne</i> , Sarajevo, 1972. 2. Sima Ćirković – Rade Mihaljčić (ur.), <i>Leksikon srpskog srednjeg veka</i> , Beograd, 1999. 3. Sima Ćirković – Desanka Kovačević-Kojić – Ruža Čuk, <i>Staro srpsko rudarstvo</i> , Beograd – Novi Sad, 2002. 4. Desanka Kovačević, <i>Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni</i> , Sarajevo, 1961. 5. Desanka Kovačević-Kojić, <i>Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države</i> , Sarajevo, 1978. 6. Desanka Kovačević-Kojić, <i>Gradski život u Srbiji i Bosni (XIV-XV vijek)</i> , Beograd, 2007. 7. Esad Kurtović, <i>Konj u srednjovjekovnoj Bosni</i> , Sarajevo, 2014. 8. Smilja Marjanović-Dušanić – Danica Popović (ur.), <i>Privatni život u srpskim zemljama srednjeg veka</i> , Beograd, 2004.			

Two. Three.
Two in.
Holeys

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Političke ideologije u XX stoljeću				
Šifra/kod		Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	
Ciklus studija		Semestar	III	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Zijad Šehić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: zijad.sehic@gmail.com Telefon: 033 / 253-153	Termin konsultacija	Srijeda: 10-12 Petak: 11-14	
Saradnik	Ime i prezime	Ass. Minela Radušić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon: 033/ 253 -161	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 6; seminar 1; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na osnovu predavanja, seminara i vježbi studenti će se upoznati sa svjetskim ideologijma i njihovom ulogom u historijskim procesima. U prvoj fazi, kroz				

	promatranje tri političke scene koje su dominirale evropskom i svjetskom političkom pozornicom do završetka Drugog svjetskog rata (zemlje građanske demokratije: SAD, V. Britanija, Francuska; socijalizam kao nova ideologija; fašizam i njegovo mjesto u evropskoj i svjetskoj historiji do 1945.) Studenti će se upoznati sa glavnim karakteristikama dominirajućih ideologija i njihovom utjecaju na tok evropske i svjetske historije, što će u većoj mjeri da doprinese i razumijevanju današnjih odnosa u svijetu.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj upoznavanja gradiva na kolegiju je kompleksno sagledavanje svjetskih ideologija, što će omogućiti da studentima steknu saznanja o utjecali raznih ideologija na oblikovanje svjetske političke scene i rezultatima koji su utjecali na promjene u svjetskoj historiji. Studenti će biti upoznati sa analizama i preispitivanjem ključnih tematskih oblasti i teorijskih pravaca unutar studija ideologije u savremenom društvu, što će omogućiti kompleksnije sagledavanje uloge ideologija u savremenom društvu. Sagledavanje nastavnog gradiva će omogućiti studentima da steknu sposobnost historijske kontekstualizacije i kritičke analize savremenih praksi ideologizacije, sa ciljem da steknu vještine interkulturalnog i komparativnog istraživanja uloge ideologije u savremenom društvu.
Ishodi učenja	Ishod učenja Studenti će se upoznati sa glavnim karakteristikama dominirajućih ideologija u svijetu i na taj način razumjeti u kojoj mjeri i na koji način su se one ispoljavale na tok zbivanja na evropskoj i svjetskoj političkoj sceni. Ishodi učenja: Nakon odslušanog nastavnog predmeta i izvršenih obaveza,

	studenti će biti osposobljeni da analiziraju i tumače glavne koncepte i teorijske doprinose unutar savremenih ideologija. Studenti će moći prepoznati i kritički analizirati procese u određenim društveno-historijskim kontekstima, U toku nastave studenti će komparacijom teorijskih postavki i savremene prakse nastojati da sagleda uloge ideologizacije u društvu. U nastavnom predmetu se razmatraju i analiziraju glavni teorijski doprinosi proučavanju pitanja kulture, ideologije i roda u savremenom periodu, kao i reprezentativne prakse ideologizacije i orodžavanja kroz interdisciplinarni pristup, promatran u kontekstu historijskih procesa u karakterističnim historijskim periodima. Na osnovu analiza dokumentarnog i filmskog materijala student će biti osposobljen da vrši kritičke komparativne analize i u cjelini promatra ulogu ideologije u savremenom društvu.
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodna razmatranja: Ideja i ideologija. Pojam, historijski kontekst, kategorije
2.	Glavne karakteristike XX stoljeća. Uloga ideologije u oblikovanju društva
3.	Političke ideje koje naglašavaju individualnost: liberalizam, neoliberalizam, anarholiberalizam, anarhofeminizam, individualni anarhizam
4.	Egalitarne ideologije: socijalizam, komunizam, marksizam, lenjinizam, staljinizam, trockizam, Eurokomunizam
5.	Totalitarne ideologije: ideološke osnove
6.	Nacional-socijalizam kao totalitarna ideologija.

7.	Ideologije koje se temelje na etničkoj pripadnosti ili državljanstvu: nacionalizam, cionoizam, panafrikanizam, panarabizam, pangermanizam, panslavizam
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Religijski fundamentalizam. Pojava i forme.
10.	Feminizam - rodna ideologija.
11.	Ostale ideologija: zelena politika, ekologizam, internacionalizam, kosmopolitizam, pacifizam, republikanizam, federalizam, pragmatizam, humanizam
12.	Nacionalizam i modernizam
13.	Svijet u vrijeme globalizacija i neoliberalizma.
14.	Kraj ideologije ili njena transformacija? Raspad komunizma i transformacija ideologija
15.	II test
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja	Na predavanjima studenti će u skladu sa nastavnim planom i programom biti
-----------------	---

nastave (oblici i metode)	upoznati sa najvažnijim činjenicama koje se odnose na nastavnu cjelinu. Pored predavanja u toku nastave na seminaru i vježbama studenti će na osnovu dokumentarne građe (filmski materijal, dokumenti i tekstovi) proširiti svoja saznanja kao i na osnovu diskusija i analiza razmatrane tematike.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>aktivnosti u nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>esej ili seminarski rad 10</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>polusestrialna provjera znanja</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>4.</td><td>II test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit pismeni i usmeni</td><td>40 (20+20)</td><td>40</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po navedenim aktivnostima. Da bi student pristupio završnom ispitu potrebno je da ostvari najmanje 30 bodova.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	aktivnosti u nastavi	10	10	2.	esej ili seminarski rad 10	10	10	3.	polusestrialna provjera znanja	20	20	4.	II test	20	20	5.	Završni ispit pismeni i usmeni	40 (20+20)	40									Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	aktivnosti u nastavi	10	10																																		
2.	esej ili seminarski rad 10	10	10																																		
3.	polusestrialna provjera znanja	20	20																																		
4.	II test	20	20																																		
5.	Završni ispit pismeni i usmeni	40 (20+20)	40																																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																																		

	Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> Ravlić Slaven, Suvremene političke ideologije, Politička kultura, Zagreb 2003. - Freedon Michael, Političke ideologije. Novi prilaz, Algoritam, Zagreb 2006. - Schwarzmantel John, Doba ideologije. Političke ideologije od američke revolucije do postmodernih vremena, Biblioteka Sintagma, AGM, Zagreb 2005.

Dodatna

- Bobbio Norbert, Desnica i ljevica. Razlozi i značenja jednog razlikovanja, Feral Tribune Biblioteka Split 1998.
- Fontet de Fransoa, Rasizam, Plato. XX vek, Beograd 2000.
- Hejvord Endrju, Političke ideologije. Uvod, Biblioteka Societas 26, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd 2005. (III izdanje).
- Kincler Klaus, Verski fundamentalizam. Hrišćanstvo-judaizam-islam, Clio, Beograd 2002.
- Milardović Anđelko, Zapadni balkon. Biblioteka Politička publicistika, Knjiga 10, by Pan liber, Zagreb 2009.
- Andre Mišel, Feminizam, Plato. XX vek, Beograd 1998.
- Passmore Kevin, Fašizam, TKD Šahinpašić, Sarajevo, 2004.
- Smith D. Antony, Nacionalizam i modernizam. Kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, 2003.
- Weler Hans Ulrih, Nacionalizam: istorija - forme- posljedice, Matica srpska, Novi Sad 2002.
- Vidović Davorka - Pavlović Davor, Globalizacija i neoliberalizam. Refleksije na hrvatsko društvo, Biblioteka Forum CPI, Centar za političko istraživanje, Zagreb 2006.
- Gelner Ernest, Nacija i nacionalizam, Matica srpska, Novi Sad, 1997.
- Anderson Benedikt, Nacija: zamišljena zajednica, Školska knjiga, Zagreb.
- Hobsbaum Erich, Doba ekstrema. Kratko dvadeseto stoljeće 1914-1991, Zagrebačka naklada, Zagreb 2009.
- Fukujama Frensis, Uvod u kraj istorije i poslednji čovek, CIP, Podgorica, 2002.

Napomene	Prilikom izrade seminarskih i završnih diplomskih radova student će uz konsultacije sa nastavnikom koristiti odgovarajuće izvore i literaturu

I. Šević
 mr. mr.
 Holcberg

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Praktična nastava i praktično osposobljavanje studenata				
Šifra/kod	FIL HIS 215	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Povijest, historija, historiografija; Pomoćne historijske discipline; Osnove metodike nastave historije 1 i Osnove metodike nastave historije 2				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Zijad Šehić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: zijad.sehic@ff.unsa.ba Telefon: 253-153	Termin konsultacija	Utorkom 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Mr. Melisa Forić Plasto			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: melisa.foric@ff.unsa.ba Telefon: 253-153	Termin konsultacija	Utorkom 11-13 Srijedom 18-20	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 0 ; seminar 0 ; vježbe 2;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Praktična nastava izvodi se kroz saradnju sa širim društvenim okruženjem i ima za cilj razvijanje znanja, vještina i kompetencija studenata kroz praktičan rad i susret sa primjerima iz prakse. Praktična nastava realizira se u prostorijama Filozofskog fakulteta te u ustanovama koje čine nastavnu bazu Univerziteta u Sarajevu. Izvođenje praktične nastave studenata prate metodičar nastave, nastavnik metodologije i mentori za seminarske i završni diplomski rad. Student po završenoj praktičnoj nastavi (hospitacijama, istraživanjima za seminarski i diplomski rad) podnosi izvještaj koji svojim potpisom ovjerava nastavnik. Zadatak studenata je da posmatraju poslove i zadatke koje obavlja njihov mentor, da samostalno izvode neke od poslova i zadataka i da tokom praćenja nastave vode Dnevnik praktične nastave koji je jedan od segmenta evaluacije rada studenta tokom semestra.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj obavljanja praktične nastave je da se studenti upoznaju sa različitim radnim mjestima historičara, u nastavi, institutima, arhivima, muzejima itd. Praktično iskustvo pripremit će studente za početak rada u struci, jer će im omogućiti bolje razumijevanje nastavnih sadržaja prezentiranih tokom studija te integraciju i upotrebu znanja u radnom okruženju. Osim toga, studenti će imati priliku da neka od znanja i vještina stečenih na predavanjima i vježbama primjene u realnom okruženju.				
Ishodi učenja	Znanje: Upoznavanje sa organizacijom i djelatnostima institucije/ organizacije u				

	kojoj radi historičar. Usvajanje etičkih principa rada i upoznavanje sa praktičnim metodama, tehnikama i procedurama rada. Vještine: Unapređenje vještina samostalnog planiranja, pripremanja, organiziranja i realiziranja poslova i zadataka Kompetencije: integriranje teorijskih i praktičnih znanja u profesionalnoj ulozi i priprema za samostalan rad. razvoj interpersonalnih vještina i vještina timskog rada kao i prezentacijskih i samoprezentacijskih vještina; unapređenje komunikacije i saradnje sa profesionalcima i institucijama.
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje s metodologijom rada/Historičar i njegovo radno mjesto
2.	Historičari u naučnim institutima (posjeta naučnom institutu) razgovor sa historičarima iz navedene institucije. Refleksije na posjet institutu i razgovor sa historičarima razgovor sa historičarima iz navedene institucije
3.	Historičari u arhivima (posjeta arhivu). Refleksije na posjet arhivu i razgovor sa historičarima razgovor sa historičarima iz navedene institucije
4.	Historičari u muzejima. Refleksije na posjet muzeju i razgovor sa historičarima iz navedene institucije
5.	Historičar i nastava historije – razgovor s nastavnikom historije – Priprema nastavnog sata
6.	Hospitovanje
7.	Hospitovanje
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Refleksije na prisustvo časovima
10.	Rad na osmišljavanju i pripremanju časova – grupni rad
11.	Rad na osmišljavanju i pripremanju časova – grupni rad
12.	Prezentacije pripremljenih časova
13.	Prezentacije pripremljenih časova

14.	Prezentacije pripremljenih časova
15.	Prezentacije pripremljenih časova
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Demonstracije i instrukcije; opservacija rada mentora i rad pod suprevizijom; opservacija, analiza i razmatranje slučajeva/ grupa; timski rad, grupni rad; diskusija; rad na projektu. Korištenje različitih medija komuniciranja kao i informaciono-komunikacijske tehnologije.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja - eseji</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Dnevnik praktične nastave</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit – prezentacija časa</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Studenti/studentice su obavezni redovno pohađati i aktivno sudjelovati u nastavi. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Za prisustvo nastavi i aktivno sudjelovanje moguće je dobiti ukupno 10 bodova. • Tokom prisustva nastavnim aktivnostima studenti/studentice će imati obavezu vođenja Dnevnika praktične nastave koji se sastoji od bilješki tokom posjeta naučnim i kulturnim ustanovama, školama tokom prisustva časova sa refleksijama. Za navedenu aktivnost moguće je dobiti ukupno 20 bodova. • Polusestrialni ispit sastoji se od pisanja tri kraća eseja kao refleksije na posjete naučno-istraživačkim i kulturnim institucijama u kojima su	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja - eseji	30	30	2.	Aktivnost	10	10	3.	Dnevnik praktične nastave	20	20	4.	Završni ispit – prezentacija časa	40	40	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva provjera znanja - eseji	30	30																																		
2.	Aktivnost	10	10																																		
3.	Dnevnik praktične nastave	20	20																																		
4.	Završni ispit – prezentacija časa	40	40																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		

	zaposleni historičari 30 bodova. • Završni ispit polaže se na kraju semestra u vidu prezentacije oglednog časa za što je moguće dobiti ukupno 40 bodova. Napomena: Završnoj provjeri znanja ne može se pristupiti bez prethodno odslušanih hospitacija. Prisustvo hospitacijama i održavanje sati na fakultetu evidentira se na hospitacionoj listi.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> Luisa Black, Priručnik za nastavnike historije u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope, 2008. <i>Dodatna</i> Senaid Hadžić, Azem Kožar, Metodika nastave historije, Tuzla 2006. Nekada davno...živjeli smo zajedno, Zajednički rad s multiperspektivnim pristupom, EUROCLIO 2014. Obični ljudi u neobičnoj zemlji, Svakodnevni život u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji 1945-1990, EUROCLIO 2008.
Napomene	*Zbog uvjeta u kojima se izvodi nastava s obzirom na virus covid-19 ukoliko se ne steknu uvjeti za hospitalovanje u školama, iste će se održati na fakultetu prisustvovanjem oglednim časovima studenata V godine Odsjeka za historiju u okviru predmeta Metodika nastave historije za srednje škole II.

 Senaid Hadžić

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodika nastave historije I				
Šifra/kod	FIL HIS310	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Zijad Šehić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail:zijad.sehic@ff.unsa.ba Telefon: 253-130	Termin konsultacija	Utorkom 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Mr. Melisa Forić Plasto			
	Kontakt podaci	Kabinet:130 E-mail:melisa.foric@ff.unsa.ba Telefon: 253-130	Termin konsultacija	Utorak 11-13 Srijedom 18-20	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Fokus nastavnog predmeta Metodika nastave historije I je definiranje predmeta i zadataka nastave historije kroz njezin razvoj i značaj kao nastavne discipline u procesu obrazovanja i odgoja. Naglasak se stavlja na zadatke koji ukazuju na značaj i razvoj historijskog mišljenja, moralni odgoj i razvoj estetskog osjećaja. U sadržaju nastavnog predmeta je upoznavanje sa značajem i ulogom zakonodavstva u Bosni i Hercegovini za izvođenje nastavnog procesa kao i upoznavanje sa sadržajem i ulogom nastavnih planova i programima, nastavnom praksom, kao i osnovnim nastavnim sredstvima: udžbenik, radna bilježnica, historijska čitanka, atlas, kao i nastavnih pomagala. Predstaviti će se i značaj primjene najvažnijih nastavnih metoda i oblika rada kao i definiranju i ulozi materijalnih, funkcionalnih i odgojnih zadataka nastave historije u osnovnim školama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta Metodika nastave historije I je teoretski osposobiti studente/studentice za samostalno izvođenje nastave historije u osnovnoj školi. Studenti stiču teoretska i praktična znanja o osnovnim pojmovima iz predmeta historija u školama, te razvijaju se opće i specifične studentske kompetencije potrebne za uspješno poučavanje historije.				

Ishodi učenja	Studenti/studentice će: Upoznati osnovne pojmove i zadatke koji se vežu za predmet metodika nastave historije, kao i njihov značaj u obrazovanju i odgoju učenika. Upoznati značaj, razvoj metodike nastave historije i savremene poglede na nastavu historije. Upoznati mjesto i ulogu nastave historije u obrazovnom sistemu Bosne i Hercegovine te ulogu i značaj nastavnih planova i programa za osnovne škole. Upoznati didaktičko-metodičke karakteristike savremene nastave povijesti. Usvojiti osnovna teorijska znanja i metodološke postavke savremene historiografije o učenju i poučavanju historije u osnovnim školama. Upoznati i kritički promišljati o odgojno-obrazovnim ciljevima nastave historije i znaju ih odrediti prilikom planiranja nastave i pripremanja pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za izradu godišnjih planova te planiranje, pripremanje i izvođenje pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za praćenje, provjeravanje i ocjenjivanje učeničkih postignuća. Osposobljavati se za kreativan pristup pripremanju nastave. Osposobljati se za korištenje raznovrsnih nastavnih metoda, kao i upotrebu nastavnih sredstava i pomagala.
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Metodika nastave historije; Razvoj i savremeni pogledi na nastavu historije. Predmet i zadaci; Historija kao nastavni predmet; Značaj nastave historije u obrazovanju i odgoju učenika.
2.	Zakonski okvir; Nastava historije u osnovnoj i srednjim školama. Nastavni planovi i programi.
3.	Vrste nastave historije. Izvannastavne aktivnosti u nastavi historije.
4.	Nastavne metode i oblici rada u nastavi historije.
5.	Ciljevi i zadaci nastave historije.
6.	Priprema i dijelovi pripreme nastavnog sata; uvođenje učenika u nove historijske sadržaje. značaj pripreme u nastavi historije Priprema nastavnog sata: analiza i osnovni pojmovi
7.	Artikulacija sata

	Koraci nastavnog procesa. (Struktura nastavnog sata historije) Ishodi učenja
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Oblik i tipa nastavnog sata (uvodni, sat obrade novog gradiva, ponavljanja, vježbanja, provjeravanja ili sistematiziranje)
10.	Materijalni i didaktički uvjeti za izvođenje nastave. Nastavna sredstva i pomagala u nastavi historije. Udžbenik u nastavi historije.
11.	Informatička tehnologija u nastavi historije. Materijalni izvori. Nekonvencionalni izvori, slikovni materijal, film i TV u nastavi historije, usmena historija...
12.	Motivacija u nastavi historije.
13.	Vrjednovanje učeničkih postignuća; Ocjenjivanje; svrha ocjenjivanja; Vrste, način, tehnike i oblici vrjednovanja i ocjenjivanja. Iskazivanje rezultata i pravilnik o ocjenjivanju.
14.	Pismeno provjeravanje i ocjenjivanje, testovi, vrste i način konstrukcije zadataka.
15.	Nastavnik historije i njegova uloga u nastavnom procesu
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi u obliku predavanja uz demonstraciju osnovnih nastavnih metoda koji su sadržaj predmeta Metodika nastave historije. Korištenje različitih medija komuniciranja kao i informaciono-komunikacijske tehnologije.
--	---

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																																							
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja (test)</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Prezentacija/Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>				R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja (test)	40	40	2.	Aktivnost	10	10	3.	Prezentacija/Esej	10	10	4.	Završni ispit	40	40													Ukupno: 100 bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																				
	1.	Prva provjera znanja (test)	40	40																																				
	2.	Aktivnost	10	10																																				
	3.	Prezentacija/Esej	10	10																																				
	4.	Završni ispit	40	40																																				
Ukupno: 100 bodova			100%																																					
Studenti/studentice su obavezni redovno pohađati i aktivno sudjelovati u nastavi.																																								
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																																								
• Za prisustvo nastavi i aktivno sudjelovanje moguće je dobiti ukupno 10 bodova. • Tokom izvođenja nastave studenti/studentice će imati obavezu čitanja kraćih tekstova i analiza dokumenata vezanih za teme koje se obrađuju na predavanjima te će iste imati priliku prezentirati na nastavi. Za navedene aktivnosti moguće je dobiti ukupno 10 bodova. • Polusemestralni ispit koji se polaže na temelju obavezne literature polaže se u 8. sedmici semestra. Na polusemestralnom ispitu moguće je osvojiti ukupno 40 bodova. • Završni ispit polaže se na kraju semestra u dva termina na temelju obavezne literature. Na završnom ispitu moguće je osvojiti ukupno 40 bodova.																																								
Napomena:																																								
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																																							
	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																							

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. V. Vego, Metodika nastave povijesti, Mostar 1998; 2. Rendić-Miočević, Didaktičke inovacije u nastavi povijesti, Zagreb 1989; 3. F. Isaković, Ekskurzija kao oblik proširivanja i produbljivanja znanja u nastavi istorije, Nastava povijesti, 1 i 2, Zagreb 1985; 4. B. Drašković, Povijesna karta i povijesni atlas kao temeljna nastavna sredstva za snalaženje u prostornim promjenama u prošlosti, Nastava povijesti, 1, Zagreb 1976 5. Zbornik radova: Jugoslovenski simpozij o nastavi historije, Novi Sad, 1972;
	<i>Dodatna</i> Robert Stradling, Nastava europske povijesti 20. stoljeća, Zagreb: Srednja Europa, 2003. Nastavni planovi i programi iz historije/istorije/povijesti za osnovnu školu (6. – 9. razred) Luisa Black, Priručnik za nastavnike historije u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope, 2008. Senaid Hadžić, Azem Kožar, Metodika nastave historije, Tuzla 2006. Nekada davno...živjeli smo zajedno, Zajednički rad s multiperspektivnim pristupom, EUROCLIO 2014. Obični ljudi u neobičnoj zemlji, Svakodnevni život u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji 1945-1990, EUROCLIO 2008.
Napomene	

Šević
 [Signature]
 [Signature]

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodika nastave historije za srednje škole II				
Šifra/kod	FIL HIS 517	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Zijad Šehić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: zijad.sehic@ff.unsa.ba Telefon: 253-153	Termin konsultacija	Utorkom 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Mr. Melisa Forić Plasto			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: melisa.foric@ff.unsa.ba Telefon: 253-153	Termin konsultacija	Utorkom 11-13 Srijedom 18-20	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 1 ; seminar 0 ; vježbe 1 ;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Nastava na predmetu Metodika nastave historije za srednje škole I treba kroz vježbe i hospitacije, primjenom savremenih metodičkih standarda, studente osposobiti i pripremiti za samostalan rad s učenicima u srednjim školama, prvenstveno u gimnazijama. Iz tog razloga posebna je pažnja posvećena potrebi i značaju pismenog pripremanja svakog nastavnog sata. Naglasak je na potpunoj artikulaciji nastavnog sata koji, kroz različite nastavne metode, treba zadovoljiti materijalne, funkcionalne i odgojne zadatke nastave historije. Kroz rad na nastavi do izražaja će doći primjena svih teoretskih obrađenih i usvojenih pojmova koje čine jednu nastavnu pripremu, od odabira adekvatnog tipa nastavnog sata, oblika rada, metoda i upotrebe nastavnih sredstava i pomagala posebno informacionih tehnologija koje nude mnoge prednosti. Teorijsko znanje te primjeri iz nastavne prakse na osnovu hospitacija odražavaju se na pripremu i održavanje nastavnih sati na fakultetu i u školi, a samoprocjena rezultata u časovima zapažanja dodatno razvija buduće nastavničke kompetencije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta Metodika nastave historije za srednje škole II je osposobiti studente/studentice za samostalno izvođenje nastave historije u srednjoj školi. Studenti kroz primjenu već stečenog znanja u praktičnom radu razvijaju opće i specifične kompetencije potrebne za uspješno poučavanje historije u srednjim školama.				

Ishodi učenja	Studenti/studentice će: Upoznati se sa primjerima nastavnih praksi na osnovu hospitovanja u srednjim školama Osposobiti se za samostalno kreiranje i izvedbu nastavnih sati u srednjim školama. Primjeniti i uporediti uspješno usvojena teorijska znanja sa nastavnom praksom, Osposobiti se za funkcionalno kreiranje nastavnih sati uz korištenje različitih nastavnih metoda i oblika rada. Upoznati osnovne pojmove i zadatke koji se vežu za predmet metodika nastave historije, kao i njihov značaj u obrazovanju i odgoju učenika. Upoznati i kritički promišljati o odgojno-obrazovnim ciljevima nastave historije i znaju ih odrediti prilikom planiranja nastave i pripremanja pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za izradu godišnjih planova te planiranje, pripremanje i izvođenje pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za kreativan pristup pripremanju nastave. Osposobljati se za korištenje raznovrsnih nastavnih metoda, kao i upotrebu nastavnih sredstava i pomagala. Razvijati osjećaj odgovornosti i profesionalnosti za rad u nastavi. Razvijati sposobnosti za samoprocjenu nastavničke kompetencije.
----------------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Priprema nastavnog sata historije za srednju školu i njen značaj Pismena priprema i artikulacija nastavnog sata
2.	Nastavna pomagala i sredstva u nastavi historije s posebnim osvrtom na suvremenu multimedijalnu prezentaciju – srednja škola
3.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
4.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
5.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
6.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
7.	Priprema studenata za hospitacije; rad na pismenim pripremama i artikulaciji

	nastavnog sata
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi / Autohospitovanje: pohađanje online nastave putem platforme googleclassroom, održavanje oglednih sati putem online platformi
10.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi / Autohospitovanje: pohađanje online nastave putem platforme googleclassroom, održavanje oglednih sati putem online platformi
11.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi / Autohospitovanje: pohađanje online nastave putem platforme googleclassroom, održavanje oglednih sati putem online platformi
12.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi / Autohospitovanje: pohađanje online nastave putem platforme googleclassroom, održavanje oglednih sati putem online platformi
13.	Zapažanja o održanim satima (dosezi zadanih ciljeva; učinkovitost nastavnih metoda; savremena didaktička pomagala) Priprema za izvođenje sata u srednjoj školi
14.	Samostalno izvođenje nastavnog sata u srednjoj školi ili putem online platformi (skype ili zoom)
15.	Refleksije na samostalno izvođenje nastavnog sata u školi
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi u obliku predavanja i vježbi, na kojima studenti stiču nastavnu praksu. Nastavna se praksa realizira kroz hospitovanje u srednjim školama, te držanje nastave na fakultetu i u školama, kao i kroz samostalni rad studenata. S obzirom na situaciju uzrokovanu virusom covid-19 ukoliko se ne steknu uslovi za hospitovanje u školama, studenti će putem online platforme, koju nastavnik već koristi na drugim kolegijima, obaviti hospitovanje tako što će samostalno (ili u manjim grupama na određenim odsjecima zbog velikog broja studenata na godini) pripremati i realizovati ogledne časove ili sekvence oglednih časova, kao
---	--

	što je i predviđeno silabusom.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja – ogledni sat</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit - sat u školi</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – ogledni sat	40	40	2.	Aktivnost	10	10	3.	Esej	10	10	4.	Završni ispit - sat u školi	40	40													Ukupno: 100 bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																	
	1.	Prva provjera znanja – ogledni sat	40	40																																	
	2.	Aktivnost	10	10																																	
	3.	Esej	10	10																																	
	4.	Završni ispit - sat u školi	40	40																																	
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Studenti/studentice su obavezni redovno pohađati i aktivno sudjelovati u nastavi.																																					
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																																					
• Za prisustvo nastavi i aktivno sudjelovanje moguće je dobiti ukupno 10 bodova. • Polusestrialna provjera znanja realizira u vidu održavanja oglednog sata na fakultetu. U okviru ovog ispita boduje se pismena priprema za sat i izvođenje sata. Ukupno je moguće osvojiti 40 bodova. • Studenti pišu esej za koji je moguće je osvojiti ukupno 10 bodova. • Završni ispit ili druga provjera znanja polaže se na kraju semestra realizira se u vidu održavanja sata u srednjoj školi. U okviru ovog ispita boduje se pismena priprema za sat i izvođenje sata. Ukupno je moguće osvojiti 40 bodova.																																					
Napomena: Drugoj provjeri znanja ne može se pristupiti bez prethodno odslušanih hospitacija i održanog časa na fakultetu. Prisustvo hospitacijama i održavanje sati na fakultetu i u srednjoj školi evidentira se na hospitacionoj listi.																																					
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. T. I. Berend, Historija – znanstvena disciplina i školski predmet», Naše teme, XXVIII/4, 5, Zagreb 1984 2. Zbornik radova: Jugoslovenski simpozij o nastavi historije, Novi Sad, 1972; 3. V. Vego, Metodika nastave povijesti, Mostar 1998; 4. Rendić-Miočević, Didaktičke inovacije u nastavi povijesti, Zagreb 1989; 5. F. Isaković, Ekskurzija kao oblik proširivanja i produbljivanja znanja u nastavi istorije, Nastava povijesti, 1 i 2, Zagreb 1985; 6. B. Drašković, Povijesna karta i povijesni atlas kao temeljna nastavna sredstva za snalaženje u prostornim promjenama u prošlosti, Nastava povijesti, 1, Zagreb 1976 <i>Dodatna</i> Robert Stradling, Nastava europske povijesti 20. stoljeća, Zagreb: Srednja Europa, 2003. Nastavni planovi i programi iz historije/istorije/povijesti za gimnazije i srednje škole (1. – 4. razred) Luisa Black, Priručnik za nastavnike historije u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope, 2008. Senaid Hadžić, Azem Kožar, Metodika nastave historije, Tuzla 2006. Nekada davno...živjeli smo zajedno, Zajednički rad s multiperspektivnim pristupom, EUROCLIO 2014. Obični ljudi u neobičnoj zemlji, Svakodnevni život u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji 1945-1990, EUROCLIO 2008.
Napomene	*Zbog uvjeta u kojima se izvodi nastava s obzirom na virus covid-19 ukoliko se ne steknu uvjeti za izvođenje završne provjere u školama, ista će se u okviru oglednog časa će se umjesto u srednjoj školi održati na fakultetu putem neke od online platformi uz prisustvo drugih studenata.

Z. Šehić

[Signature]

[Signature]

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za Historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Crkva bosanska				
Šifra/kod	FIL HIS 262	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	2
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	----				
Jezik izvođenja nastave	Srpski, hrvatski ili bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Esad Kurtović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 138 kurtovic.esad@gmail.com	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Almir Peco			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 almir.peco@ff.unsa.ba	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru nastave iz predmeta Crkva bosanska obrađuju se sljedeće tematske cjeline: Proučavanje Crkve bosanske. Izvori za izučavanje Crkve bosanske. Postanak i razvoj Crkve bosanske. Ustrojstvo Crkve bosanske (Djed, gost, starac, krstjani). Bosanska crkva u bosanskoj državi. Crkvena politika bosanskih vladara. Nestanak Crkve bosanske.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Stjecanje znanja studenata o mjestu i ulozi Crkve bosanske u historiji srednjovjekovne bosanske države.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1. 12-16.10. 2020.	Silabus. Ispitno gradivo. Način polaganja ispita. (Evidencija na Google classrom).
2. 19-23.10. 2020.	Trening: Stanje istaženosti Crkve bosanske u bosanskoj i stranim historiografijama. Crkva bosanska viđena očima suvremenika: krstjani, patareni, bogumili, katari, kutugeri i dr.
3. 26-30.10. 2020.	Trening: Problem Crkve bosanske u svjetlu pojmova: prava vjera apostolska, vjera koju vjeruje, »lex et secta sua«, lažni krstjani

4. 2.-7.11. 2020.	Trening: Vijesti o pojavi hereze u Bosni bana Kulina – prvi pokušaji njezina suzbijanja: ban Kulin – papa Inoćent III i kralj Emerik – Bilinopoljska izjava
5. 9.-14.11. 2020.	Prva provjera znanja (Pisani rad). Vrijednost 25 bodova
6. 17-21.11. 2020.	Trening: Svrgavanje bosanskoga biskupa – pokušaj sređivanja crkvenih prilika u Bosni ili neuspjeh katoličke inicijative?
7. 23-28.11. 2020.	Trening: Razdvajanje puteva: biskupija praktično bez biskupa – biskup bez biskupije nije rješenje – nastanak Crkve bosanske
8. 1-4.12. 2020.	Trening: Pojava Crkve bosanske i njezine hijerarhije – ustroj
9. 7-11.12. 2019.	Trening: krstjani i krstjanice – redovnička okonica nove crkvene organizacije
10. 14-18.12. 2020.	Druga provjera znanja studenata (Pisani rad). Esej vrijednosti 25 bodova
11. 21-25.12. 2019.	Trening: strojnici – značenje naziva, javni nastupi. starci – hijerarhijski čin, čast – nastupi u javnom životu i uloga u njihovoj redovničkoj zajednici – najpoznatiji pojedinci
12. 28.12. 2020- 1.1. 2021.	Trening: gosti – hijerarhijski čin, čast – nastupi u javnom životu i uloga u njihovoj redovničkoj zajednici
13. 30.12. 2020. – 2.1. 2021.	Trening: – najpoznatiji pojedinci u Crkvi bosanskoj
14. 4-8.1. 2021.	Trening: djed – episkop, porijeklo i značenje naziva, pojava i javni nastupi, moralni autoritet, djed i vladar, djed i vlastela, pružanje zaštite od progona
15. 11-15.1. 2021.	Trening: djelovanje članova Crkve bosanske u društvu (XIV-XV stoljeće)
16. 18-22.1. 2021.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. 25-29.1. 2021.	Završni ispit (Pisani rad). Vrijednost 40 bodova
18. 1.-5.2. 2021.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Druga provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>5.</td><td>Usmeni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja	20	20 %	2.	Druga provjera znanja	20	20 %	3.	Seminarski rad	10	10 %	4.	Aktivnost	10	10 %	5.	Usmeni ispit	40	40 %									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva provjera znanja	20	20 %																																		
2.	Druga provjera znanja	20	20 %																																		
3.	Seminarski rad	10	10 %																																		
4.	Aktivnost	10	10 %																																		
5.	Usmeni ispit	40	40 %																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	Obavezna: 1. Šidak Jaroslav, Studije o Crkvi bosanskoj i bogumilstvu, Zagreb 1975. 2. Ćirković Sima, Bosanska crkva u bosanskoj državi, Prilozi za istoriju Bosne i Hercegovine, I, Sarajevo 1987, 191 - 254. 3. Ćošković Pejo, Crkva bosanska u XV stoljeću, Sarajevo 2005.																																				

Errol Kuntović

prof. dr.
(Holebić)

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za Historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku				
Šifra/kod	FIL HIS 221	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	----				
Jezik izvođenja nastave	Srpski, hrvatski ili bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Esad Kurtović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 138 kurtovic.esad@gmail.com	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru nastave iz predmeta Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku izučavaju se sljedeće tematske cjeline: Karakteristike epohe: vrijeme, prostor, feudalizam, ekonomija, kršćanstvo, kultura i civilizacija. Feudalizam na jugoistoku Evrope: baština i pronija. Doseljavanje Slavena. Odnos Avara i Slavena. Slaveni između Franaka, Bizanta i Mađara. Odnos prema zatečenim stanovnicima. Stvaranje teritorijalnih i političkih organizacija kod Slavena. Društveni odnosi. Kršćanstvo i pismenost na jugoistoku Evrope. Germanizacija. Bogumilstvo u Makedoniji i Bugarskoj. Razvoj ranosrednjovjekovnih slavenskih država. Država karantanskih Slavena. Samuilovo carstvo. Hrvatska država (Trpimirovići). Duklja. Srbija. Bugarska. Bizantska uprava u Dalmaciji. Dolazak Mađara. Slobode dalmatinskih gradova. Kultura i umjetnost ranosrednjovjekovlja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Stjecanje znanja studenata o najvažnijim segmentima političke, ekonomske, društvene i kulturne historije jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1. 12-16.10. 2020.	Silabus. Ispitno gradivo. Način polaganja ispita. (Evidencija na Google classrom).
2. 19-23.10. 2020.	Istraživanje: Bizantski izvori
3. 26-30.10. 2020.	Trening: Prokopije
4. 2. -7.11. 2020.	Trening: Konstantin VII Porfirogent
5. 9.-14.11 2020.	Prva provjera znanja studenata (Pisani rad). Vrijednost 20 J/12 D bodova
6. 17-21.11. 2020.	Istraživanje: Ljetopis popa Dukljanina
7. 23-28.11. 2020.	Trening: Ljetopis popa Dukljanina
8. 1-4.12. 2020.	Trening: Ljetopis popa Dukljanina
9. 7-11.12. 2019.	Trening: Ljetopis popa Dukljanina
10. 14-18.12. 2020.	Druga provjera znanja studenata (Pisani rad). Vrijednost 20 J/12 D bodova
11. 21-25.12. 2019.	Istraživanje:
12. 28.12. 2020- 1.1. 2021	Trening: Toma Arhiđakon, Kronika
13. 30.12. 2020. – 2.1. 2021.	Trening: Toma Arhiđakon, Kronika
14. 4-8.1. 2021.	Trening: Toma Arhiđakon, Kronika
15. 11-15.1. 2021.	Trening: Legenda o smrti kralja Zvonimira
16. 18-22.1. 2021.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. 25-29.1. 2021.	Završni ispit (Pisani rad). Vrijednost 40 J/24 D bodova
18. 1.-5.2. 2021.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Druga provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost – treninzi i samostalan rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja	20	20 %	2.	Druga provjera znanja	20	20 %	3.	Seminarski rad	10	10 %	4.	Aktivnost – treninzi i samostalan rad	10	10 %	5.	Završni ispit	40	40 %									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva provjera znanja	20	20 %																																		
2.	Druga provjera znanja	20	20 %																																		
3.	Seminarski rad	10	10 %																																		
4.	Aktivnost – treninzi i samostalan rad	10	10 %																																		
5.	Završni ispit	40	40 %																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	Obavezna: 1. Ćirković, S. (1995) Srbi u srednjem veku. Beograd. 2. Frensis, K. (1989) Sloveni. I-II. Beograd. 3. Istorija Crne Gore I (1967). Titograd. 4. Historija (Istorija) naroda Jugoslavije I (1953). Zagreb (Beograd). 5. Raukar, T. (1997) Hrvatsko srednjovjekovlje. Zagreb. 6. Živković, T. (2002) Južni Sloveni pod vizantijskom vlašću (600-1025). Beograd. 7. Istorija makedonskog naroda I (1970). Skopje. 8. Kos, M. (1960) Istorija Slovenaca. Beograd. 9. Voje, I. (1994) Nemirni Balkan. Ljubljana																																				

Erad Kuntović

[Handwritten signature]

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za Historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni				
Šifra/kod	FIL HIS 419	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	----				
Jezik izvođenja nastave	Srpski, hrvatski ili bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Esad Kurtović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 138 kurtovic.esad@gmail.com	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Almir Peco			
	Kontakt podaci	Kabinet: 133 almir.peco@ff.unsa.ba	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru nastave iz predmeta Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni obrađuju se sljedeće tematske cjeline: Razvoj privrede u Bosni: zemljoradnja, stočarstvo i rudarstvo. Glavna roba u Bosni: plemeniti metali, olovo, vosak. Carine. Strani i domaći trgovci. Trgovačka društva. Izvozna i uvozna trgovina. Karavanska trgovina. Glavni privredni centri.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Stjecanje znanja studenata o trgovini u srednjovjekovnoj Bosni.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1. 12-16.10. 2020.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. (evidencija Google classrom)
2. 19-23.10. 2020.	Trening: Razvoj privrede i trgovina u srednjovjekovnoj Bosni do XII stoljeća. Povelja Kulina bana – analiza privrednog aspekta
3. 26-30.10. 2020.	Trening: Zemljoradnja i stočarstvo u srednjovjekovnoj Bosni
4. 2. -7.11. 2020.	Trening: Rudarstvo u srednjovjekovnoj Bosni

5. 9.-14.11.2020.	Prva provjera znanja studenata (Pisani rad) vrijednost 25 J/12,5 D bodova
6. 17-21.11.2020.	Trening: Glavni privredni centri
7. 23-28.11.2020.	Trening: Uvozna trgovina
8. 1-4.12.2020.	Trening: Izvozna trgovina
9. 7-11.12.2019.	Trening: Karavanska trgovina
10. 14-18.12.2020.	Druga provjera znanja studenata (Pisani rad) vrijednost 25 J/12,5 D bodova
11. 21-25.12.2019.	Trening: Stranci u srednjovjekovnoj Bosni
12. 28.12.2020- 1.1.2021.	Trening: Trgovačka društva
13. 30.12.2020. – 2.1.2021.	Trening: Dubrovčani u Bosni
14. 4-8.1.2021.	Trening: Kolonije u srednjovjekovnoj Bosni
15. 11-15.1.2021.	Trening: Domaći trgovci u srednjovjekovnoj Bosni
16. 18-22.1.2021.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. 25-29.1.2021.	Završni ispit (Pisani rad). vrijednost 40 J/20 D bodova
18. 1.-5.2.2021.	

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Druga provjera znanja</td><td>20</td><td>20 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>5.</td><td>Usmeni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja	20	20 %	2.	Druga provjera znanja	20	20 %	3.	Seminarski rad	10	10 %	4.	Aktivnost	10	10 %	5.	Usmeni ispit	40	40 %									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva provjera znanja	20	20 %																																		
2.	Druga provjera znanja	20	20 %																																		
3.	Seminarski rad	10	10 %																																		
4.	Aktivnost	10	10 %																																		
5.	Usmeni ispit	40	40 %																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	Obavezna: 1. Desanka Kovačević, Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni, Sarajevo 1961. 2. Esad Kurtović, Konj u srednjovjekovnoj Bosni, Sarajevo 2014. Dopunska: 1. Prilozi za historiju Bosne i Hercegovine I (privreda), ANU BiH, Sarajevo 1987. 2. Desanka Kovačević-Kojić, Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države, Sarajevo 1978.																																				

Esad Kurtović

prof. dr.
Jolebeg

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Nacionalni mitovi na Balkanu				
Šifra/kod	FIL HIS 469a	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	1.	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/српски/hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Husnija Kamberović		Termin konsultacija	Utorak, 15-16
	Kontakt podaci	Kabinet: 142 E-mail: husnija.kamberovic@ff.unsa.ba Telefon:			
Saradnik	Ime i prezime			Termin konsultacija	
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Nastavni sadržaj će se fokusirati na predstavljanje pojave nacionalnih mitova u balkanskim društvima u 20. stoljeću u kontekstu historijskih procesa. Težište će biti usmjereno na definiranje pojmova nacionalnosti, nacionalnih i političkih mitova i mitologija, zatim na njihovu prirodu, uzroke njihovih pojava i njihove posljedice. Na konkretnim primjerima iz historije zemalja bivše Jugoslavije pokazati sličnosti i razlike nacionalnih mitova kao i analizu modela stvaranja historijskih mitova, te ukazati na zloupotrebu povijesti, odnosno (zlo)upotrebu izgrađenih historijskih mitova u političke svrhe				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Razumjeti kontekste u kojima izrastaju nacionalni mitovi i na koji način se ti mitovi upotrebljavaju u političkom životu				
Ishodi učenja	Sposobnos razlikovanja historije i mita				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje sa sadržajem predmeta
2.	Tipologije i teorije o naciji i nacionalizmu i nacionalni mitovi, Nacionalni i politički mitovi
3.	Simboli, nacionalni mitovi i državni identitet
4.	Mit o pobjedi i identifikacija s herojima; mit o neprijatelju
5.	Albanski nacionalni mitovi
6.	Makedonski nacionalni mitovi
7.	Bugarski nacionalni mitovi
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Crnogorski nacionalni mitovi
10.	Mit o nebeskoj Srbiji
11.	Hrvatski nacionalni mitovi
12.	Bošnjački nacionalni mitovi
13.	Upotreba nacionalnih mitova u ratovima na Balkanu koncem 20. stoljeća
14.	Kraj panslavenskog mita
15.	Historija i nacionalna mitologija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>2.</td><td>Prva provjera zanje – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>4.</td><td>Prisustvo nastavi i aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završna provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>6.</td><td>Završna probjera znanja – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: _____ bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – test	20	20	2.	Prva provjera zanje – pismeni	20	20	3.	Esej	10	10	4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10	5.	Završna provjera znanja – test	20	20	6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20	Ukupno: _____ bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																													
	1.	Prva provjera znanja – test	20	20																													
2.	Prva provjera zanje – pismeni	20	20																														
3.	Esej	10	10																														
4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10																														
5.	Završna provjera znanja – test	20	20																														
6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20																														
Ukupno: _____ bodova			100%																														
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Na provjeri znanja – test, studenti pokazuju koliko su savladali i usvojili činjenice i faktografiju • Na provjeri znanja – pismeni, studenti pokazuju koliko mogu samostalno povezivati i interpretirati historijske procese • Esej – studenti kritički predstavljaju jednu historijsku temu • Prisustvo nastavi i aktivnosti – studenti su obavezni prisustvovati nastavi, te biti aktivni (postavljati pitanja na kraju predavanja, diskutirati o temama o kojima se iz vodi nastava) Napomena:																																
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>a) 10 (A)</td><td>- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</td></tr><tr><td>b) 9 (B)</td><td>- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</td></tr><tr><td>c) 8 (C)</td><td>- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</td></tr><tr><td>d) 7 (D)</td><td>- općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</td></tr><tr><td>e) 6 (E)</td><td>- zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</td></tr><tr><td>f) 5 (F, FX)</td><td>- ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr></table>	a) 10 (A)	- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;	b) 9 (B)	- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;	c) 8 (C)	- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;	d) 7 (D)	- općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;	e) 6 (E)	- zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;	f) 5 (F, FX)	- ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																				
a) 10 (A)	- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;																																
b) 9 (B)	- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;																																
c) 8 (C)	- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;																																
d) 7 (D)	- općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;																																
e) 6 (E)	- zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;																																
f) 5 (F, FX)	- ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																

Literatura	Obavezna 1. Benedict Anderson (1990), <i>Nacija: zamišljena zajednica. Razmatranja o porijeklu i širenju nacionalizma</i>. Zagreb. 2. Eric J. Hobsbawm (1993), <i>Nacije i nacionalizam</i>. Zagreb. 3. George Schopflin i Geoffrey Hosking (1997), <i>Myths and Nationhood</i>. London. 4. Raul Žirarde (2000), <i>Politički mitovi i mitologije</i>. Beograd 5. Kamberović, H. (ur.) (2003) <i>Historijski mitovi na Balkanu</i> (zbornik radova). Sarajevo. Dodatna 1. Stef Jansen (2005), <i>Antinacionalizam</i>. Beograd. 2. Vjekoslav Perica (2006), <i>Balkanski idoli, I i II</i>. Beograd. 3. Miodrag Popović (20074), <i>Vidovdan i časni krst. Oglad iz književne arheologije</i>. Beograd. 4. Majkl Bilig (2009), <i>Banalni nacionalizam</i>. Beograd. 5. Dubravka Stojanović (2009), <i>Ulje na vodi. Ogladi iz istorije sadašnjosti Srbije</i>. Beograd. 6. Ivan Čolović (2016), <i>Smrt na Kosovu polju</i>. Beograd.
Napomene	

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Savremena Historija Bosne i Hercegovine				
Šifra/kod	FIL HIS 514	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	3.	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/српски/hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Husnija Kamberović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 142 E-mail: husnija.kamberovic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	Četvrtak, 17-18	
Saradnik	Ime i prezime	Minela Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar 1; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predavanja tretirat će se teme koje ukazuju na specifičnosti razvoja Bosne i Hercegovine tokom 20 stoljeća (položaj BiH u različitim državno-pravnim okvirima: prva Jugoslavija, NDH, druga Jugoslavija, položaj međunarodno priznate neovisne države); Glavni politički procesi – politički život između dva svjetska rata i prelomni događaji u političkom životu poslije Drugoga svjetskog rata; Modernizacija društva u Bosni i Hercegovini (od izrazito agrarnog prema industrijski razvijenom društvu – temeljna pitanja privrednog i socijalnog razvoja); Stanovništvo – nacionalna i vjerska struktura; položaj nacionalnih manjina i njihova uloga u integraciji BiH u šire svjetske procese; Odnosi sa islamskim svijetom; Ratovi na prostoru BiH tokom 20. stoljeća (Drugi svjetski rat 1941 – 1945 i rat 1992 - 1995: kontekst, uzroci, ratna razaranja, privredne i demografske posljedice). Posebna pažnja će biti posvećena temama o okolnostima stvaranja neovisne i				

	međunarodno priznate države Bosne i Hercegovine (izazivanje kriza od sredine 80-ih godina, međunarodni kontekst rata u BiH, agresija 1992, genocid, izgradnja BiH poslije Dayton, Bosna i Hercegovina u globalizacijskim procesima).
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Širenje spoznaja o posebnostima historije Bosne i Hercegovine u širem političkom kontekstu tokom 20 stoljeća
Ishodi učenja	Suvereno vladanje savremenom historijom Bosne i Hercegovine, sposobnost samostalnog postavljanja pitanja i argumentiranog raspravljanja o kompleksnim povijesnim procesima

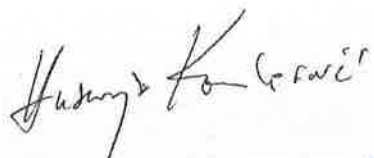
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom
2.	Položaj BiH u različitim državno-pravnim okvirima: prva Jugoslavija, NDH, druga Jugoslavija, položaj međunarodno priznate neovisne države Bosne i Hercegovine
3.	Iskustva sa jugoslavenskom državom iz različitih nacionalnih perspektiva u Bosni i Hercegovini
4.	Teritorijalna organizacija Bosne i Hercegovine tokom 20. stoljeća
5.	Bosna i Hercegovina 1941. - različite interpretacije
6.	Fašizam i antifašizam u Bosni i Hercegovini u Drugom svjetskom ratu
7.	Masovna stradanja stanovništva u Bosni i Hercegovina u toku Drugog svjetskog rata – Kozara
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Glavni politički i društveni procesi u Bosni i Hercegovini u vrijeme socijalizma
10.	Specifičnosti socijalizma u Bosni i Hercegovini
11.	Biografije vodećih ličnosti iz političke historije Bosne i Hercegovine u vrijeme socijalizma
12.	Osnovna obilježja privrednog razvoja Bosne i Hercegovine u vrijeme socijalizma
13.	Socijalizma i kultura u Bosni i Hercegovini u vrijeme socijalizma
14.	Bosna i Hercegovina u procesu raspada jugoslavenske države

15.	Stradanja stanovništva u Bosni i Hercegovini u vrijeme rata 1992 – 1995
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, vježbe, siminar																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																																
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>2.</td><td>Prva provjera zanje – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>4.</td><td>Prisustvo nastavi i aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završna provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>6.</td><td>Završna probjera znanja – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – test	20	20	2.	Prva provjera zanje – pismeni	20	20	3.	Esej	10	10	4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10	5.	Završna provjera znanja – test	20	20	6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20	Ukupno: 100 bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																													
	1.	Prva provjera znanja – test	20	20																													
2.	Prva provjera zanje – pismeni	20	20																														
3.	Esej	10	10																														
4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10																														
5.	Završna provjera znanja – test	20	20																														
6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																																
	• Na provjeri znanja – test, studenti pokazuju koliko su savladali i usvojili činjenice i faktografiju • Na provjeri znanja – pismeni, studenti pokazuju koliko mogu samostalno povezivati i interpretirati historijske procese • Esej – studenti kritički predstavljaju jednu historijsku temu • Prisustvo nastavi i aktivnosti – studenti su obavezni prisustvovati nastavi, te biti aktivni (postavljati pitanja na kraju predavanja, diskutirati o temama o kojima se iz vodi nastava, aktivno dudjelovati na vježbama i seminarima)																																
	Napomena:																																

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> B. Krizman (1975), <i>Vanjska politika jugoslavenske države 1918 – 1941. Diplomatsko-historijski pregled</i>, Zagreb. 2. F. Jelid-Butić (1977), <i>Ustaše i NDH 1941.-1945</i>, Zagreb. 3. J. Tomasevich (1979), <i>Četnici u Drugom svjetskom ratu 1941 – 1945</i>, Zagreb. 4. B. Petranović (1988), <i>Istorija Jugoslavije 1918-1988. Knjiga I-III</i>, Beograd. 5. N. Šehić (1991), <i>Bosna i Hercegovina 1918.-1925</i>. Sarajevo. 6. Š. Filandra (1998), <i>Bošnjačka politika u XX stoljeđu</i>, Sarajevo. 7. M. Abazović (1999), <i>Kadrovski rat za BiH (1945.- 1991.)</i>, Sarajevo. 8. E. Redžić (2001), <i>Sto godina muslimanske politike u BiH u tezama i kontroverzama istorijske nauke</i>, Sarajevo. 9. M. Minić (2002), <i>Ratovi u Hrvatskoj i BiH 1991-1995. Kako je uništena SFRJ. Sarajevo-Minhen-Novi Sad -Zagreb</i>. 10. S. M. Džaja (2004), <i>Politička realnost jugoslavenstva (1918-1991) s posebnim osvrtom na BiH</i>, Sarajevo – Zagreb <i>Dodatna</i> 1. S. Čekić (2004), <i>Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu – planiranje, priprema i izvođenje</i>, I-II, Sarajevo. 2. K. Bugarel (2004), <i>Bosna. Anatomija rata</i>, Beograd. 3. V. Katz (ur.) (2007), <i>Revizija prošlosti na prostorima bivše Jugoslavije</i>. Sarajevo. 4. S. P. Ramet (2009), <i>Tri Jugoslavije – Izgradnja države i izazov legitimacije</i>

	1918.-2005. Zagreb. 5. N. Kisić Kolanović (2009), <i>Muslimani i hrvatski nacionalizam 1941.-1945.</i> Zagreb. 6. V. Katz (2011), <i>Društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine 1945.-1953.</i> Sarajevo 7. H. Kamberović (2011), <i>Hod po trnju. Iz bosanskohercegovačke historije 20. stoljeda.</i> Sarajevo 8. Website Međunarodnog krivičnog tribunala i Međunarodne krizne grupe (www.crisweb.org)
Napomene	

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Identiteti na Balkanu				
Šifra/kod	FIL HIS 569b	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	3.	Ak. godina	2020/2021
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/српски/hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Husnija Kamberović		Termin konsultacija	srijeda, 19-20
	Kontakt podaci	Kabinet: 142 E-mail: husnija.kamberovic@ff.unsa.ba Telefon:			
Saradnik	Ime i prezime			Termin konsultacija	
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Obradivat će se tipologije identiteta, nacionalni i drugi identiteti, odnos nacije i nacionalizma, etnička osnova nacionalnih identiteta, nacionalni i vjerski identiteti, nacionalni i kulturni identiteti, odnos nacionalnog i regionalnog identiteta, političkih elita i nacionalnih, ali i drugih identiteta na Balkanu, pitanje identiteta svakodnevnice "običnih ljudi", odnos komunizma i nacionalnih identiteta kao i veza nacionalnih identiteta i balkanskih ratova s kraja 20. stoljeća. Težište predavanja bit će na odnosu etničkog i nacionalnog, te vjerskog i nacionalnog identiteta. Sadržaj predmeta će se uglavnom fokusirati na pitanja identiteta na prostorima bivše Jugoslavije uz paralelnu analizu istih ili sličnih procesa u na širem balkanskom području				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Pokazati prirodu nacionalnih identiteta kao kolektivnih pojava na Balkanu				
Ishodi učenja	Studenti će biti u stanju razumjeti na koji način su se formirali identiteti na Balkanu, te razumjeti slojevitost raznih vrsta identiteta (Nacionalni, vjerski, regionalni)				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa predmetom i literaturom
2.	Teorije o nacionalnom identitetu
3.	Primordijalisti i modernisti
4.	Benedict Anderson i zamišljena zajednica
5.	Eric Hobsbawm – izumljena tradicija
6.	Etničnost, religioznost, identitet
7.	Jezik kao obilježje etničkog identiteta
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Nacionalni i regionalni identitet
10. I	Religija i identitet na Kosovu i Albaniji
11.	Makedonski nacionalni identitet
12.	Crnogorska nacija i debate o etnogenezi
13.	Nacionalni identitet Bošnjaka
14.	Osnovne obilježja razvoja nacionalnog identiteta Srba
15.	Hrvatski nacionalni identitet
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, vježbe																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>2.</td><td>Prva provjera znanje – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>4.</td><td>Prisustvo nastavi i aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završna provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>6.</td><td>Završna probjera znanja – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno:</td><td>bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – test	20	20	2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20	3.	Esej	10	10	4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10	5.	Završna provjera znanja – test	20	20	6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20	Ukupno:		bodova	100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																													
	1.	Prva provjera znanja – test	20	20																													
	2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20																													
3.	Esej	10	10																														
4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10																														
5.	Završna provjera znanja – test	20	20																														
6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20																														
Ukupno:		bodova	100%																														
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Na provjeri znanja – test, studenti pokazuju koliko su savladali i usvojili činjenice i faktografiju • Na provjeri znanja – pismi, studenti pokazuju koliko mogu samostalno povezivati i interpretirati historijske procese • Esij – studenti kritički predstavljaju jednu historijsku temu • Prisustvo nastavi i aktivnosti – studenti su obavezni prisustvovati nastavi, te biti aktivni (postavljati pitanja na kraju predavanja, diskutirati o temama o kojima se iz vodi nastava)																																
	Napomena:																																
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Tone Bringa (1997), <i>Biti musliman na bosanski način</i>. Sarajevo. 2. Ger Dejjings (2005), <i>Religija i identitet na Kosovu</i>. Beograd 3. Husnija Kamberović (ur.) (2009), <i>Rasprave o nacionalnom identitetu Bošnjaka</i>. Sarajevo.
	<i>Dodatna</i> 1. Benedict Anderson (1990), <i>Nacija: zamišljena zajednica. Razmatranja o porijeklu i širenju nacionalizma</i>. Zagreb. 2. Robert D. Greenber (2005), <i>Jezik i identitet na Balkanu. Raspad srpsko-hrvatskoga</i>. Zagreb. 3. Hans-Ulrich Wehler (2005), <i>Nacionalizam. Povijest, oblici, posljedice</i>. Zagreb. 4. Antoni D. Smit (2012), <i>Nacionalni identitet</i>. Beograd. 5. Miroslav Hroch (2006), <i>Društveni preduvjeti nacionalnih preporoda u Europi</i>. Zagreb. 6. Marija Todorova (2002), <i>Imaginarni Balkan</i>. Beograd 7. Božidar Jezernik (ur.) (2010), <i>Imaginarni Turčin</i>. Beograd
Napomene	

Husnija Kamberović

profesor

Holacidego

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Jugoistočna Evropa od kraja 18. stoljeća do 1918. godine				
Šifra/kod	FIL HIS 325	Status (obavezni ili izborni)	Obavrzni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Peti	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Ponedjeljak12-15 Četvrtak 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Ass. Minela Radušić, M.A			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E- mail:minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253161	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11- 14 Četvrtak, 11-13	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3 seminar 1 vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Karakteristike historijskog razvoja naroda jugoistočne Evrope u XIX st. s posebnim akcentom na južnoslavenske narode. Politička karta, stanovništvo, socijalna, etnička i vjerska struktura, karakteristike agrarnih društava i industrijska revolucija, razvoj saobraćaja. Modernizacijski procesi i njihovi dometi. Nacionalni pokreti i njihove karakteristike. Plemensko društvo. Pojava novih ideologija i pokreta, formiranje političkih partija. Događaji u jugoistočnoj Evropi u doba istočne krize 1875-1878. SanStefanski ugovor i Berlinski kongres i njihove posljedice na jugoistoku Evrope. Karakteristike razdoblja poslije Berlinskoga kongresa do Prvog svjetskog rata. Balkanske nacionalne države (Srbija, Crna Gora, Rumunija, Grčka i Bugarska) do 1914, „evropeizacija” načina života na Balkanu. Austro-Ugarska monarhija od 1878. do 1914: nacionalni problemi u Monarhiji. Kraj osmanske vlasti u Evropi: albansko i makedonsko pitanje i njihovi nacionalni pokreti, balkanski ratovi - tok, rezultati i posljedice. Stvaranje nezavisne albanske države.				

	Obrazovanje, nauka i kultura. Svakodnevni život. Prvi svjetski rat - sukobi velikih imperijalističkih sila. Učešće jugoistočnoevropskih država, zemalja i naroda u zaraćenim blokovima. Ratna privreda. Ratne operacije na prostorima jugoistočne Evrope. Srbija i Crna Gora u ratnim operacijama.. Stanje na frontovima i u južno-slavenskim zemljama. Stvaranje jugoslavenske države: mnoštvo ideja, koncepcija i nosilaca. Slom Austro-Ugarske i njenih saveznika. Stvaranje države SHS i Kraljevine SHS. Nestanak Osmanskog carstva - Turska republika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz historije Jugoistočne Evrope od konca 18. stoljeća do 1918. godine, te se osposobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata. Cilj je, također, osposobljavanje studenata za komparativno sagledavanje modernizacijskih procesa i stvaranja nacija kod pojedinih balkanskih naroda i usporedba tih procesa na Balkanu sa onima u Srednjoj i Zapadnoj Evropi. Cilj je da se studenti osposobe da mogu uspoređivati položaj "drugog" u pojedinim balkanskim državama, kao i usporedba poštivanja ljudskih prava u nacionalnoj državi i imperiji.
Ishodi učenja	Poznavanje i razumijevanje glavnih karakteristika historijskog razvoja jugoistočnoevropskog prostora u 19. stoljeću kao i razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena iz perspektive univerzalnih ljudskih vrijednosti, posebno slobode i jednakosti Sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i historiografskih tekstova i jasno razlikovanje historiografskog stava, mišljenja i interpretacije s jedne i historijske činjenica s druge strane. Primjena stečenog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij. Politička karta, stanovništvo, socijalna, etnička i vjerska struktura stanovništva jugoistočne Evrope.
2.	Karakteristike historijskog razvoja Balkana XIX stoljeću, analiza društvenih procesa i najznačajnijih događaja - kritičko čitanje M. Mazowera.
3.	Karakteristike historijskog razvoja naroda jugoistočne Evrope u XIX stoljeću, analiza društvenih procesa i najznačajnijih događaja - kritičko čitanje M. Todorove.
4.	Nacija, definiranje pojma i društvenih okolnosti u kojima nastaje.
5.	Nacionalni pokret kod Srba i stvaranje državnih institucija.
6.	

	Nacionalni pokret kod Hrvata i stvaranje nacionalnih institucija.
7.	Specifičnosti crnogorskog plemenskog društva i stvaranje državnih institucija.
8.	
	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Balkan u doba istočne krize 1875-1878. San-Stefanski ugovor i Berlinski kongres. Posljedice Berlinskog ugovora za jugoistočnu Evropu.
10.	Srbija i Crna Gora kao nezavisne države.
11.	Austro-Ugarska monarhija od 1878. do 1914. s naglaskom na društvene promjene u hrvatskim i slovenačkim zemljama
12.	Osmansko carstvo na jugoistoku Evrope. Albansko i makedonsko pitanje i njihovi nacionalni pokreti
13.	Grčka, Rumunija i Bugarska
14.	Balkanski ratovi - tok, rezultati i posljedice.
15.	Narodi i zemlje jugoistočne Evrope u Prvom svjetskom ratu. Stvaranje Države SHS i Kraljevine SHS.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, seminar, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad
---	--

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	20	(20%)
	2.	(Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova	20	(20%)
	3.	Seminarski rad ili esej	10	(10%)
Skala ocjenjivanja	4.	Aktivnost u nastavi	30	(30%)
	5.	Završni usmeni ispit 20 bodova	20	(20%)
	Ukupno: 100 bodova			100%
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:			
	<i>Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na zvršnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Polusemestralna pismena provjera znanja 20 bodova (20%), Seminarski rad ili esej 10 bodova (10%) Aktivnost u nastavi 30 bodova (30%), Završni pismeni i usmeni ispit 40 bodova /40%/, (Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 20 bodova i Završni usmeni ispit 20 bodova). Da bi student pristupio završnom usmenom ispitu nužno je da sakupi minimalno 40 bodova (50% od ukupnog broja bodova do završnog ispita).</i>			
Literatura	Napomena:			
	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:			
	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;			
	b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;			
	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;			

	<i>Dodatna</i> 1. D. Dukovski, <i>Povijest Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. stoljeća</i>, Zagreb 2005. 2. A. J. P. Taylor, <i>Habsburška monarhija 1809-1918. godine</i>, Zagreb 1990. /za jednopredmetne studente/ 3. B. Jelavich, <i>History of the Balkans</i>, Cambridge 1983, sv. 1-2 4. J. Šidak-D. Šepić-I. Karaman-M. Gross, <i>Povijest hrvatskog naroda 1860-1914.</i>, Zagreb, 1968. 5. <i>Istorija srpskog naroda</i>, V-1, Beograd, 1981.
Napomene	

Edin Rucki
 [signature]
 Helena Sepe

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosna i Hercegovina i njeni susjedi u 19. stoljeću				
Šifra/kod	FIL HIS 362	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Peti	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Ponedjeljak 13-16 Četvrtak 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Ass. Minela Radušić, M.A			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253161	Termin konsultacija	Utorak, 14-16 Petak, 9-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1 seminar 0 vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Tematski dio kolegija posvećen je definiranju uloge i mjesta Bosne i Hercegovine i pojedinih grupa njenog stanovništva u politici susjednih kneževina Srbije i Crne Gore, kao i utjecaju i praktičnim posljedicama hrvatskog nacionalnog pokreta u Hrvatskoj na Bosnu i Hercegovinu. Također, obradiće se i povratna reakcija osmanskih vlasti iz Bosanskog ejaleta, kao i domaćih političkih i društvenih subjekata na nacionalne aktivnosti iz susjedstva i na dešavanja u njemu. Dio kolegija predviđen je za komparativno sagledavanje odnosa Srbije, Crne Gore i hrvatske nacionalne elite prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću, te za kratak pregled utjecaja takvih odnosa na dalji historijski razvoj Bosne i Hercegovine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	- da studenti steknu temeljna znanja i razumijevanja o odnosima nacionalnih pokreta i nacionalnih država u nastajanju u bosanskohercegovačkom				

	susjedstvu (Srbija, Crna Gora, Hrvatska) sa Bosanskim ejaletom kao dijelom Osmanskog carstva te sa bosanskohercegovačkim stanovništvom; da se osposobljavaju za kritičko vrednovanje historijskih izvora, da multiperspektivno sagledavaju različita tumačenja procesa nacionalizacije balkanskog stanovništva u 19. stoljeću; da se osposobe da mogu uspoređivati položaj “drugog” u nacionalnim ideologijama i pojedinim balkanskim državama, međusobno i zajedno na jednoj strani i Osmanskom carstvu na drugoj (npr. muslimana u knežvini Srbiji i hrišćana u Bosni kao dijelu Osmanskog carstva).
Ishodi učenja	Poznavanje i razumijevanje glavnih karakteristika nacionalizacije stanovništva i stvaranja nacionalnih država na primjerima srpskog i hrvatskog nacionalnog pokreta u 19. stoljeću i njihovog odnosa prema Bosni i Hercegovini i njenom stanovništvu; razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena iz perspektive univerzalnih ljudskih vrijednosti, posebno slobode, jednakosti i odnosa prema drugom i drugačijem, sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i historiografskih tekstova i jasno razlikovanje historiografskog stava, mišljenja i interpretacije s jedne i historijske činjenica s druge strane. Primjena stečenog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij.
2.	Položaj Bosne i Hercegovine u Osmanskom carstvu u 19. stoljeću.
3.	Srpski nacionalizam u 19. stoljeću.
4.	Politika Srbije prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću.
5.	Načertanije.
6.	Srpski nacionalni pokret u Bosni i Hercegovini.
7.	Pitanje bosanskohercegovačkih muslimana i katolika u srpskom nacionalnom pokretu.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	

	Politika Crne Gore prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću.
10.	Hrvatski nacionalizam u 19. stoljeću.
11.	Hrvatski nacionalni pokret u BiH u 19. stoljeću.
12.	Muslimani i hrvatski nacionalni pokret.
13.	Bošnjaštvo.
14.	Nacionalne stranke u Bosni i Hercegovini u doba Austro-Ugarske.
15.	Komparativno sagledavanje odnosa Srbije, Crne Gore i hrvatske nacionalne elite prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Polusemestralna pismena provjera znanja</td><td>40</td><td>(40%)</td></tr><tr><td>2.</td><td>Pismena provjera znanja za drugi dio semestra</td><td>40</td><td>(40%)</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad ili esej</td><td>10</td><td>(10%)</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost u nastavi</td><td>10</td><td>(10%)</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	40	(40%)	2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra	40	(40%)	3.	Seminarski rad ili esej	10	(10%)	4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	40	(40%)																						
2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra	40	(40%)																						
3.	Seminarski rad ili esej	10	(10%)																						
4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						

	znanja u toku semestra, kao i na zvršnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Pismena polusemestralna provjera znanja 40 bodova (40%), Provjera znanja na kraju semestra za drugi dio semestra 40 bodova (40%), Esej 10 bodova (10%) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%). Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. M. Ekmečić, "Nacionalna politika Srbije prema BiH i agrarno pitanje (1844-1875.)", <i>Godišnjak Istorijskog društva BiH</i>, br. 10, Sarajevo, 1959. 2. M. Gross, "Hrvatska politika u Bosni i Hercegovini od 1878-1914.", <i>Historijski zbornik</i>, XIX-XX, 1966/1967. 3. M. Ekmečić, <i>Ustanak u Bosni</i>, Sarajevo, 1973. (selektirani dio) 4. D. Stranjaković, <i>Kako je postalo Garašaninovo "Načertanije"</i>, Spomenik SKA, Vol. 91. 5. Imamović, M. (1976, 1997) <i>Pravni položaj i unutrašnji politički razvitak BiH od 1878. do 1914. godine</i>. Sarajevo. (selektirani dio) <i>Dodatna</i> 1- B. Anderson, <i>Nacija: zamišljena zajednica</i>, Beograd 1998. 2- I. Banac, <i>Nacionalno pitanje u Jugoslaviji</i>, Zagreb 1988. 3- Ch. Jelavich, <i>Južnoslavenski nacionalizmi</i>, Zagreb 1992. 4- Dž. Juzbašić, <i>Nacionalno-politički odnosi i jezičko pitanje</i> 5- <i>bosanskohercegovačkom Saboru 1910-1914.</i>, Sarajevo, 1999. 6- M. Hadžijahić, "Formiranje nacionalnih ideologija u Bosni i Hercegovini u 19. stoljeđu", <i>JIC</i>, 1-2/1970, 7- E. Radušić, "Nacionalne ideje i nacionalni razvoj u Bosni i Hercegovini 19. stoljeća – od vjerskog prema nacionalnom identitetu", <i>The History of Yugoslavia in the 20th Century (Suočavanje s prošlošću – Put ka budućnosti: Istorija Jugoslavije 1918-1991)</i>, Novi Sad 2010.
Napomene	

Erolin Berk...
prof. dr. Stole...

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Vojna organizacija u Osmanskom carstvu				
Šifra/kod	FIL HIS 468b	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Ponedjeljak 13-16 Četvrtak 11-13	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1 seminar 0 vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Obradivat će se temeljne karakteristike vojne organizacije u osmanskoj državi od vremena emira Osmana do Berlinskog kongresa 1878. godine. Studenti se trebaju upoznati s osmanskim vojnom taktikom i strategijom te sa značajnim vojnim rodovima u okviru kopnene i pomorske vojske. Pažnja će biti usmjerena i na poluvojne redove s posebnim akcentom na učešće hrišćana u osmanskoj vojsci. Specijalna pažnja bit de posvećena primjeni osmanske vojne organizacije na tlu Bosanskog ejaleta. Propitivat će se suodnos promjena u državnoj organizaciji i promjena u vojnoj organizaciji, s posebnim akcentom na osmanske reforme u 19. stoljeću. Obraditi će se i društveni položaj osmanskih vojnika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	da studenti razumiju vojno uređenje u Osmanskom carstvu i Bosanskom ejaletu; da kompariraju osmansku vojnu organizaciju u klasičnom razdoblju sa onom u reformskom, kao i osmansku vojsku sa vojskama evropskih sila; da analiziraju osmansku vojnu taktiku s posebnim akcentom na odnos prema civilima u toku ratnih operacija i poslije njih; da se studenti osposobljavaju za razumijevanje				

	uzročno-posljedičnih veza, na primjeru odnosa između pravnog i društvenog statusa vojnika i ratnog potencijala osmanske vojske kao jednog od temelja osmanske države.
Ishodi učenja	Poznavanje i razumijevanje historijskog kretanja kao i razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena na odnosu staro – novo (klasični sistem – reforme). Sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i vrednovanja historiografskih tekstova na višoj misaonoj razini. Primjena stečenog konkretnog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa). Osposobljavanje za samostalno stvaranje na nivou prilagođenom drugom ciklusu studija.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij.
2.	Rat kao fenomen u historiji Osmanskog carstva.
3.	Timarsko-spahijski sistem – temelj vojne organizacije.
4.	Vojna organizacija Carstva u klasičnom periodu.
5.	Spahije.
6.	Bosanske spahije.
7.	Janičari.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Tvrđavske posade.
10.	Kapetanije i kapetani u Bosni.
11.	Ostali vojni rodovi.
12.	Pomorske snage.

13.	Vojna organizacija u kontekstu osmanskih reformi u 19. stoljeću.
14.	Nova vojska.
15.	Vojna reforma u Bosni.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Polusemestralna pismena provjera znanja</td><td>35</td><td>(35%)</td></tr><tr><td>2.</td><td>Pismena provjera znanja za drugi dio semestra</td><td>35</td><td>(35%)</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad ili esej</td><td>20</td><td>(20%)</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost u nastavi</td><td>10</td><td>(10%)</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> * Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po sljedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Pismena polusemestralna provjera znanja 35 bodova (35%), Pismena provjera znanja na kraju semestra za drugi dio semestra 35 bodova (35%), Esej 20 bodova (20%) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%). Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)	2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra	35	(35%)	3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)	4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)																						
2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra	35	(35%)																						
3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)																						
4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja,																								

	vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. <i>Historija osmanske države i civilizacije</i>, (ur: E. Ihsanoglu), Sarajevo, 2004. (selektirani dio) 2. <i>Historija naroda Jugoslavije</i>, II, Zagreb 1959. (selektirani dio) 3. A. Aličić, <i>Uređenje bosanskog ejaleta od 1789. do 1878.godine</i>, Sarajevu, 1983. (selektirani dio)
	<i>Dodatna</i> 1. M. Vasić, <i>Martolosi u jugoslovenskim zemljama pod turskom vladavinom</i>, Sarajevo 1967, str. 288. 2. H. Kreševljaković, <i>Kapetanije u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1954. 3. "Osmanska vojska i policija u bosanskom vilajetu od 50-tih do 70-tih godina XIX vijeka", <i>Godišnjak društva istoričara Bosne i Hercegovine</i>, 37, (1986), Sarajevo 1986.
Napomene	

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosna i Hercegovina u međunarodnim odnosima u 19. stoljeću				
Šifra/kod	FIL HIS 569a	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Treći	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Četvrtak 11-13	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1 seminar 0 vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Tematski dio kolegija posvećen je definiranju uloge i mjesta Bosne i Hercegovine u politici velikih sila. Dio kolegija predviđen je za komparativno sagledavanje mjesta Bosne i Hercegovine u politici velikih sila i odnosima u XIX stoljeću (Istočno pitanje, BiH u istočnom pitanju, Osnivanje konzulata velikih sila u Bosni, Ciljevi velikih sila u Bosni – uporedna analiza, BiH u politici velikih sila u istočnoj krizi 1875-78, Velike sile i pitanje BiH na Berlinskom kongresu), a drugi dio za pojedinačno sagledavanje politika velikih sila prema Bosni i Hercegovini (Austrijska politika, Ruska politika, Britanska politika, Francuska politika, Pruska/Njemačka politika, Italijanska politika).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog izbornog kolegija je da studenti razumiju komplikovan sistem međunarodnih odnosa unutar koncerta evropskih sila 19. stoljeća, promjenjivost u međusobnoj politici, saveze i suparništva, te posljedice tih odnosa za “male narode”, ovdje konkretno za stanovništvo Bosne i Hercegovine. Osposobljavaju se da kompariraju politike evropskih sila prema BiH kao dijelu Osmanskog carstva i				

	prema budućnosti domaćeg stanovništva. Na višoj misaonoj razini propitivati će se segmenti “Saidovog” orijentalizma na primjeru odnosa evropskih kršćanskih država prema muslimanskoj vlasti i posebno Slavenima muslimanima. Cilj je, također, da se studenti osposobljavaju za kritičko vrednovanje historiografske literature, samostalan rad na izvorima i donošenje samostalnih zaključaka o politikama 19. stoljeća i vrednovanje državnih politika iz perspektiva civilizacijskog napretka i poštivanja različitosti,
Ishodi učenja	Poznavanje i više misaono razumijevanje glavnih karakteristika historijskog kretanja, kao i razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena iz perspektive univerzalnih ljudskih vrijednosti, posebno slobode i jednakosti, i pojedinaca i kolektiva Sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i vrednovanja historiografskih tekstova na višoj misaonoj razini. Primjena stečenog konkretnog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa (na primjerima međunarodne politike i odnosa između deklarativnih i stvarnih ciljeva velikih sila). Osposobljavanje za samostalno stvaranje na nivou prilagođenom drugom ciklusu studija.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij.
2.	Istočno pitanje.
3.	Bosna i Hercegovina u Istočnom pitanju.
4.	Orijentalizam.
5.	Austrijska politika.
6.	Ruska politika.
7.	Britanska politika.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Francuska, Pruska/Njemačka i Italijanska politika.

10.	„Domaće“ viđenje politike evropskih sila u Bosni i Hercegovini.
11.	Srpska politika.
12.	Crnogorska politika.
13.	Bosanskohercegovački ustanak i otvaranje Istočne krize.
14.	Carigradska konferencija i Sanstefanski mirovni sporazum
15.	Velike sile i pitanje Bosne i Hercegovine na Berlinskom kongresu
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Polusemestralna pismena provjera znanja</td><td>35</td><td>(35%)</td></tr><tr><td>2.</td><td>Pismena provjera znanja za drugi dio semestra</td><td>35</td><td>(35%)</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad ili esej</td><td>20</td><td>(20%)</td></tr><tr><td>4.</td><td>Aktivnost u nastavi</td><td>10</td><td>(10%)</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po sljedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)	2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra	35	(35%)	3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)	4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)																						
2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra	35	(35%)																						
3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)																						
4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						

	znanja: Pismena polusemestralna provjera znanja 35 bodova (35%), Pismena provjera znanja na kraju semestra za drugi dio semestra 35 bodova (35%), Esej 20 bodova (20%) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%). Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. A. Dž. P., Tejlor, <i>Borba za prevlast u Evropi 1848-1918</i>, Sarajevo 1968. (selektirani dio) 2. I. Tepić, <i>Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima (1856-1878)</i>, Sarajevo 1988. (selektirani dio) 3. E. Radušić, <i>Bosna i Hercegovina u britanskoj politici od 1857. do 1878</i>, Sarajevo 2013. (selektirani dio) <i>Dodatna</i> 1. E. Said, <i>Orijentalizam</i>, Sarajevo, 1999. 2. M, Ekmečić, <i>Ustanak u Bosni 1875-1878</i>, Veselin Masleša, Sarajevo 1973 (II izdanje). 3. G. Jakšić, <i>Bosna i Hercegovina na Berlinskom kongresu</i>, Beograd 1955. 4. <i>Međunarodni naučni skup povodom: 100-godišnjice ustanka u BiH, drugim balkanskim zemljama i istočnoj krizi 1875-1878. godine</i>, I-III; Sarajevo 1977. 5. B. Jelavich, <i>The Ottoman Empire, the Great Powers, and the Straits Question 1870-1887</i>, Indiana University Press, 1973.
Napomene	

Edin Radulović
[Signature]
[Signature]

Staviti logo
Fakulteta

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Osnove metodika nastave historije 1				
Šifra/kod	FIL HIS 110	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email: edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon: 253-132	Termin konsultacija	pon 13-16 četvrtak 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Mr. Melisa Forić Plasto			
	Kontakt podaci	Kabinet:130 E- mail:melisa.foric@ff.unsa.ba Telefon: 253-130	Termin konsultacija	Utorkom 11-13 Srijedom 18-20	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 1 ; seminar 0 ; vježbe 2;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Fokus nastavnog predmeta Osnove metodike nastave historije 1 je definiranje predmeta i zadataka nastave historije kroz njezin razvoj i značaj kao nastavne discipline u procesu obrazovanja i odgoja. Naglasak se stavlja na zadatke koji ukazuju na značaj i razvoj historijskog mišljenja, moralni odgoj i razvoj estetskog osjećaja. U sadržaju nastavnog predmeta je upoznavanje sa značajem i ulogom nastave historije u prošlosti, kao o položaju u obrazovnom sistemu u Bosni i Hercegovini u prošlosti I u savremeno doba. Studenti će se upoznati sa osnovnim pojmovima kao što su nastava, tipovi nastave, nastavni planovi, programi, kurikulum, te njihovim značajem za nastavni process. Predstavit će se i značaj primjene najvažnijih nastavnih metoda i oblika rada kao i definiranju i ulozi materijalnih, funkcionalnih i odgojnih zadataka nastave historije u osnovnim školama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta Osnove metodike nastave historije 1 je teoretski i praktično osposobiti studente/studentice za buduće samostalno izvođenje nastave. Studenti stiču teoretska i praktična znanja o osnovnim pojmovima iz predmeta metodika nastave historije, te razvijaju se opće i specifične studentske kompetencije potrebne za kasnije uspješno poučavanje nastave historije i praktičan rad u nastavi.				

Ishodi učenja	Studenti/studentice će: Znanje: Upoznati osnovne pojmove i zadatke koji se vežu za predmet metodika nastave historije, kao i njihov značaj u obrazovanju i odgoju učenika. Upoznati značaj, razvoj metodike nastave historije i savremene poglede na nastavu historije. Upoznati mjesto i ulogu nastave historije u obrazovnom sistemu Bosne i Hercegovine u prošlosti i savremenom dobu. Upoznati i kritički promišljati o odgojno-obrazovnim ciljevima nastave historije i znati ih odrediti prilikom planiranja nastave i pripremanja pojedinih nastavnih satova. Vještine: Osposobljavati se planiranje, pripremanje i izvođenje pojedinih nastavnih satova. Osposobljati se za korištenje raznovrsnih nastavnih metoda, kao i upotrebu nastavnih sredstava i pomagala. Kompetencije: Diskusija, kritičko mišljenje, vrjednovanje stavova, samostalno planiranje i izvođenje nastave
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Metodika nastave historije; Predmet i zadaci;
2.	Razvoj nastave historije u prošlosti.
3.	Savremeni pogledi na nastavu historije.
4.	Historija kao nastavni predmet;
5.	Značaj nastave historije u obrazovanju i odgoju učenika;
6.	Razvoj nastave historije u Bosni i Hercegovini.
7.	Savremena nastava historije u Bosni i Hercegovini.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Nastavni plan. Nastavni program. Kurikulum

10.	Nastava. Vrste nastave.
11.	Ciljevi i zadaci nastave historije. Materijalni, funkcionalni i odgojni zadaci nastave historije.
12.	Oblici rada.
13.	Nastavne metode
14.	Nastavne metode
15.	Savremena didaktička pomagala
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi u obliku predavanja i vježbi uz demonstraciju osnovnih nastavnih metoda koji su sadržaj predmeta Osnove metodike nastave historije 1. Korištenje različitih medija komuniciranja kao i informaciono-komunikacijske tehnologije.
---	---

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva provjera znanja (test)	40	40
	2.	Aktivnost	10	10
	3.	Esej/Prezentacija	10	10
	4.	Završni ispit	40	40
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
	Studenti/studentice su obavezni redovno pohađati i aktivno sudjelovati u nastavi.			
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:			
	• Za prisustvo nastavi i aktivno sudjelovanje moguće je dobiti ukupno 10 bodova. • Tokom izvođenja nastave studenti/studentice će imati obavezu čitanja kraćih tekstova i analiza dokumenata vezanih za teme koje se obrađuju na predavanjima te će iste imati priliku prezentirati na nastavi. Za navedene aktivnosti moguće je dobiti ukupno 10 bodova. • Polusemestralni ispit koji se polaže na temelju obavezne literature polaže se u 8. sedmici semestra. Na polusemestralnom ispitu moguće je osvojiti ukupno 40 bodova. • Završni ispit polaže se na kraju semestra u dva termina na temelju obavezne literature. Na završnom ispitu moguće je osvojiti ukupno 40 bodova.			
	Napomena: Drugoj provjeri znanja ne može se pristupiti bez prethodno odslušanih hospitacija i održanog časa na fakultetu. Prisustvo hospitacijama i održavanje sati na fakultetu i u srednjoj školi evidentira se na hospitacionoj listi.			
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:			
	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.			
Literatura	<i>Obavezna</i> Senaid Hadžić, Azem Kožar, Metodika nastave historije, Tuzla 2006. Lorin Anderson (ur.), Nastava orijentirana na učenje: vodič za nastavnike usmjerene na postignuća, Thessaloniki, 2014.			

	<i>Dodatna</i> Luisa Black, Priručnik za nastavnike historije u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope, 2008. Vladimir Vego, Metodika nastave povijesti, Mostar 1998; Nekada davno...živjeli smo zajedno, Zajednički rad s multiperspektivnim pristupom, EUROCLIO 2014. Obični ljudi u neobičnoj zemlji, Svakodnevni život u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji 1945-1990, EUROCLIO 2008.
Napomene	

Ispručen
pru
Hotel

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija drevnih civilizacija i klasičnog doba I				
Šifra/kod	FIL HIS 107	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	16
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2020/21.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Preduvjeta nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Salmedin Mesihović; Doc.dr. Amra Šaćić Beća)			
	Kontakt podaci	Kabinet: 134 E-mail: salmedin.mesihovic@ff.unsa.ba amra.sacic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	ponedjeljak 10 - 12 utorak 10 – 11 srijeda 14 – 15 četvrtak 14 – 15	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>5</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>6</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da se studentima prezetiraju samo najvažniji segmenti nastanka i razvoja prvih civilizacija (Egipat, Mezopotamija, Hetiti, Fenikija, Izrael, Palestina, Persija, Indija, Kina). Posebna pažnja se posvećuje najstarijim europskim civilizacijama, minojskoj, mikenskoj i grčkoj odnosno helenskoj. Pored izučavanja vojne historije na nastavi se studetima prezentira egipatska, sumerska i grčka mitologija, religija, arhitektura, nauka, umjetnost, izvorna građa itd. Nastava je popraćena prikazivanjem dokumenatrnih filmova, replika arheoloških predmeta sa Bliskog Istoka i stare Grčke, te adekvatnim PowerPoint prezetacijama. Važan segment rada na ovom predmetu predstavlja upoznavanje studenata sa praktičnim radom sa historijskim kartama na kojima su ucrtani najvažniji gradovi i države Bliskog Istoka i stare Grčke. Tokom semestra studenti pišu jedan seminarski rad.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je da se studenti na upoznaju sa kuturno - historijskim tekovinama drevnih civilizacija (Egipat, Mezopotamija, Hetiti, Fenikija, Izrael, Palestina, Persija, Indija, Kina). Pored toga studenti trebaju da ovladajti znanjem o razvitku egejsko – grčke (helenske) civilizacije koja se smatra koljevkom europske civilizacije.				

Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovnih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata 4. Prezentiranje usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara iz perioda od 3.st.p.n.e do 6 st.n.e 5. Motivacija za izučavanje najstarije historije Europe, Bosne i Hercegovine i Zapadnog Blakana.
---------------	--

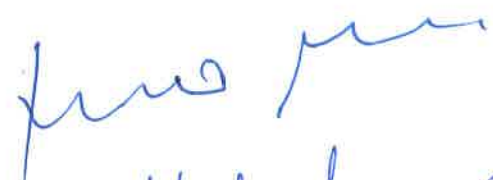
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje sa literaturom i njen pregled. Izvorna građa (spomenici materijalne kulture, klinopisni natpisi, svjedočanstva antičkih pisaca) za historiju drevne Mezopotamije, starog Egipta i helenske civilizacije.
2.	Opći pojam Starog istoka, geografski smještaj, regionalna podjela i osnovne karakteristike Starog istoka. Prirodni uslovi Mezopotamije. Arhaisko doba. Formiranje najstarijeg društva (III milenij prije nove ere). Sumer i Akad (najstarije države u Mezopotamiji).
3.	Egipatska civilizacija (Prehistorija, Kalendar, pismo, Tinisko doba. Doba Stare Države. Odnosi prema susjedima, vjera i arhitektura. Organizacija Stare Države. Društvene prilike, trgovina. Doba Srednje Države. IX i X dinastija, XI i XII dinastija. Provala Hiksa i oslobođenje od Hiksa).
4.	Egipatska civilizacija (<i>Doba Nove Države</i> . Nova vjera. Oživljavanje egipatskog imperijalizma. Vladari ratnici. Vanjska politika. Uređenje imperije. Društvene prilike. Doba Saiske Države. Prevlast Asirije. Psametihi. Babilonci. Amasis, perzijska ekspanzija. Unutarnje prilike. Arhitektura, umjetnost, vjera. Grci u Egiptu.)
5.	Kulturno - historijski razvoj prvi država drevnog Istoka (Sumersko-akadsko doba, Starobabilonsko carstvo, Asirija, Hetska država, Kaanan, Fenikija, Urartu, Novobabilonsko carstvo, Perzija, Stara Indija i Stara Kina)
6.	Historijska topografija Stare Grčke. Izvori i suvremena historiografija. Periodizacija i hronologija grčke historije. Grčka mitologija.
7.	Egejski svijet u III i II milenijumu. Kontinentalna Grčka od XXV do XVII st. e.. Egejski otoci u III i početkom II milenijuma st. e. Kreta od XXX do XII st.e (pismo, umjetnost, religija, arhitektura. Troja, Miken (arhitektura, umjetnost, pismo, kultura).
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Migracija grčkih plemena. Pitanje Dorana i dorska seoba. Grci i narodi Male Azije. Homerska Grčka, Sparta, Kreta, Tesalija i Beotija od IX do V st. e. Grčka

	kolonizacija VIII- VI st. e. (Uzroci i osnovni pravci kolonizacije. Značaj i posljedice).
10.	Atika u VII i VI st.e. Kilonova urota. Drakonovi zakoni, Solonovo zakonodavstvo. Pizistratova tiranija. Klistenovo zakonodavstvo. Privredni razvoj Grčke od VII do VI st.e.
11.	Grčko-perzijski ratovi.(Jonski ustanak. Prvi i drugi Darijev pohod. Kserksov pohod. Termopili. Salamina. Plateja. Mikale. Posljedice grčko - perzijskih ratova).
12.	Atenski pomorski savez.. Perikle. Ekonomski razvoj Grčke klasičnog perioda. Umjetnost grčke klasičnog perioda. Peloponeski rat (Faze rata. Sicilska ekspedicija. Završni period rata.
13.	Grčka u prvoj polovini IV st. e. Socijalno-privredna kriza u grčkoj početkom IV st. e. Hegemonija Sparte. Korintski rat i carski mir iz 386. st. e. Sparta, Teba i Atena 380-370 st. e.
14.	Drugi pomorski savez, pobjeda nad Spartom i mir iz 371. st. e. Boj kod Leuktre i demokratski pokret na Peloponezu. Mlađa tiranija u Grčkoj i Maloj Aziji. Uspon Makedonije i propast nezavisnosti Grčke. Aleksandar Makedonski i stvaranje helenističkih država. Uzrok i propast nezavisnosti stare Grčke.
15.	Izvori za izučavanje helenizma. Aleksandar Makedonski i njegovi ratovi. Ratovi među dijasima i stvaranje helenističkih država. Država Seleukida. Helenistički Egipat. Makedonija i Grčka
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – političkih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 2. Heuristička metoda (postići studente da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnikom dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 3. Metode izučavanja hronologije
---	---

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej / seminar</td><td>15</td><td>15%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>45</td><td>45%</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Esej / seminar	15	15%	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%	5.	Završni ispit	45	45%									Ukupno: 100 bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																	
	1.	Prisustvo na nastavi	10	10%																																	
	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																																	
	3.	Esej / seminar	15	15%																																	
	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%																																	
	5.	Završni ispit	45	45%																																	
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																																					
1. obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. 2. aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra 3. seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar nastavne oblasti historija Starog Istoka 4. parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo iz oblasti historija starog Egipta i grčka mitologija 5. završna provjera znanja koja obuhvata materiju iz oblasti historija stare Grčke																																					
Napomena: Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu																																					
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	Obavezna V. I. Avdijev, Istorija Starog Istoka, Beograd, 1952. 2. G. Novak, Egipat, Zagreb, 1967; I. Uranid, Stari Egipat, Zagreb 2002. 3. The Times, Atlas svjetske historije. 4. V. V. Struve-D. P. Kalistov, Stara Grčka, Sarajevo, 1959.																																				

	5. F. Papazoglu. Istorija helenizma, Beograd, 1967. 6. F. Papazoglu, Istorija helenizma, Vladavina Aleksandra Velikog-Doba dijadoha, Beograd 1995. 7. Kreissig, Povijest helenizma, Zagreb, 1987. 8. Homer, Ilijada i Odiseja. 9. R. Grevs, Grčki mitovi, Beograd, 1969.
	<i>Dodatna</i> 1. Z. Kosidovski, Biblijske legende, Beograd 2002. 2. Historija čovječanstva, Tom II, sv. 1-2, Zagreb, 1969. 3. A.P. Ranović, Helenizam i njegova istorijska uloga, Sarajevo 1962. 4. Okfordska istorija Grčke i helenističkog sveta, Beograd, 1999. 5. D. Brujid, Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002
Napomene	Nastavnik će obaveznu literaturu studentima dati u digitalnom obliku u toku prve sedmice nastave

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Civilizacije klasičnog doba Grčke i Rima				
Šifra/kod	FIL HIS 410	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Salmedin Mesihović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 134 E-mail: salmedin.mesihovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	ponedjeljak 10 - 12 utorak 10 – 11 srijeda 14 – 15 četvrtak 14 – 15	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>2</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom. Detaljna historijska topografija zemalja koje je zahvatala antička grčko-rimska civilizacija. Izvorna građa i savremena historiografija. Periodizacija i kronologija grčke i rimske historije. Minojska i mikenska civilizacije, Troja i grčka mitologija, Homerska Grčka, Arhajska Grčka, Grčka kolonizacija VIII- VI st. e. Grčka u klasično doba. Aleksandar Makedonski i helenističko razdoblje razvitka grčke civilizacije. Rana Italija, Etrurci i njihova kultura, Grci na tlu Italije, italjski narodi. Rim u doba kraljeva. Doba rane Republike. Pokorenje Italije od strane Rima. Širenje Rimske Republike. Kasna Republika, Julije Cezara. Oktavijan August i stvaranje Carstva.Carevi iz dinastije Julijevaca- Klaudijevaca, Flavijevaca i Antonina. Rimska ekonomika, kultura, religija, umjetnost. Širenje istočnih kultova u I i II st. n. e. i doba ranog kršćanstva. Kasno Rimsko Carstvo. 476 god.n.e. i sudbina Zapadnog Rimskog Carstva.				
Cilj kolegija/	Cilj je znatno produbiti znanja historije, arheologije i umjetnosti svijeta klasičnih				

nastavnog predmeta	civilizaciji od početka II. milenijuma p. n. e., do kraja sredine I milenijuma n. e., kako bi student stekao temeljna znanja za bavljenje historijskom naukom.
Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovnih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata 4. Prezentiranje usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara iz perioda pd 3.st.p.n.e do 6 st.n.e 5. Motivacija za izučavanje najstarijih europskih civilizacija

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Upoznavanje s literaturom. Detaljna historijska topografija zemalja koje je zahvatala antička grčko-rimska civilizacija.
2.	Periodizacija i kronologija grčke i rimske historije. Izvori za grčku i rimsku historiju.
3.	Minojska i mikenska civilizacija
4.	Troja i grčka mitologija, homerska Grčka i arhajska Grčka. Utjecaj mitologije na grčku umjetnost. Grčki panteon i religijska u grčkim polisima. Nastanak polisa. Rana grčka filozofija. Analiza izvora vezanih za grčku religiju.
5.	Grčka kolonizacija VIII–VI pr. n. e. i širenje grčke kulture na Mediteranu i crnomorskim obalama. Nastanak i razvoj demokratskog i oligarhijskog uređenja u najznačajnijim grčkim polisima. Igre u staroj Grčkoj (Olimpijske, Pitijske, Istamske i Nemjeske igre.) Analiza izvora vezanih za grčku kulturnu historiju.
6.	Grčka u klasično doba (lirsko i elegijsko pjesništvo, drama, slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, Periklovo zlatno doba atenske demokratije, privreda, filozofija, politički i vojni sukobi Atene i Sparte). Analiza pisane izvorne građe koja se odnosi na grčko društvo u klasičnom razdoblju.
7.	Aleksandar Makedonski i helenističko razdoblje razvitka grčke civilizacije. Analiza pisane izvorne građe koja se odnosi na period Helenizma.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Rana Italija, Etrurci i njihova kultura, Grci na tlu Italije, italiski narodi..). Rim u doba kraljeva. (Kralj. Komicije. Senat Rimski panteon.) Analiza izvorne građe koja se odnosi na period rimskog kraljevstva.
10.	Doba rane Republike. (Pokorenje Italije od strane Rima. Širenje Rimske republike. Italijanski identitet i asimilacija. Odnos Rima i Kartagine. Punske ratovi. Nobilitet. Vitezovi. Plebs. Filozofija. Način života. Jezik. Referme braće Grah. Ličnosti koje su obilježile ovaj period u razvoju rimske države.)Analiza izvorne građe koja se odnosi na punske ratove.
11.	Kasna Republika Julija Cezara. Oktavijan August i stvaranje Carstva. (Videnje Cezara u historiografiji modernog doba. Značajne ličnosti - Pompej, Ciceron, Marko Antonije, Livija Kleopatra. Romanizacija i kosmopolitizam Mediterana). Analiza izvorne građe koja se odnosi na doba kasne republike.

12.	Doba principata (Pjesništvo Augustovog doba. Politička dešavanja iz doba Julijevaca, Flavijevaca, Antonona i Severa. Zakonodavstvo. Društvena stratifikacija.) Analiza izvorne građe koja se odnosi na doba principata.
13.	Fenomeni rimskog društva (klendar, mjere, djetinjstvo, obrazovanje, znanost, latinica i druga pisma rimske države, rodni odnosi, brak, seksualnost u rimskom svijetu, medicina, sahrane, rimska imena, ishrana, odjevanje rimskog svijeta, muzika, gladiatorske igre)
14.	Vizuelna umjetnost (mozaik, skulptura, reljefi, freske, geme i kameje). Arhitektura (Beton, ceste, akvadukti, kupališta, amfitetari, tetari, hipodromi, mostovi, Cirkus, trijumfalni lukovi, <i>domus</i> , <i>villa</i> , <i>insula</i> , hramovi, bazilike ...). Komparacija svakodnevnog života u Rimu sa životom savremenog čovjeka.
15.	Kasno Rimsko carstvo do 476. godine i sudbina Zapadnog rimskog carstva. (Dominat. Tetrarhija. Doba ranog kršćanstva. Podjela carstva. Zenit rimske kulture. Analiza izvorne građe koja se odnosi na dominat.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – političkih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 2. Heuristička metoda (postići studenti da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnikom dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 3. Metode izučavanja hronologije
---	---

Obaveze studenata
i elementi praćenja
rada studenata u
toku semestra

(struktura izvođenja
konačne ocjene i
bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo na nastavi	10	10%
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%
3.	Esej / seminar	15	15%
4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%
5.	Završni ispit	45	45%
Ukupno:		100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru.
- aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra
- seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar nastavne oblasti historija klasičnog doba Grčke
- parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo iz oblasti kasne republike, rimskog principata i dominata
- završna provjera znanja koja obuhvata materiju iz oblasti – fenomeni rimske civilizacije

Napomena:

Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. F. Papazoglu, Istorija helenizma, Vladavina Aleksandra Velikog-Doba dijadoha, Beograd 1995; 2. G. F. Chamoux, Grčka civilizacija, Beograd 1967; 3. P. Grimal, Rimska civilizacija, Beograd 1968, 4. Oksfordska istorija rimskog sveta, Beograd, 1999; 5. S. Mesihovid, Orbis Romanus, Sarajevo, 2015.
	<i>Dodatna</i> 1. N. A. Maškin, Istorija starog Rima, Beograd 1951; 2. D. Brujid, Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002; 3. V. V. Struve-D. P. Kalistov, Stara Grčka, Sarajevo, 1959; 4. F. Papazoglu, Istorija helenizma, Beograd, 1967; 5. H. Kreissig, Povijest helenizma, Zagreb, 1987;
Napomene	

Sred
 f) 5 (F, FX)
 H. Kreissig

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama				
Šifra/kod	FIL HIS 264	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	1	Semestar	3	Ak. godina	2020/21.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Fahd Kasumović			
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email: fahd.kasumovic@gmail.com Telefon:033 253 252	Termin konsultacija	UTO: 9:00-12:00 SRI: 9:00-12:00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar _____; vježbe _____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Narativ i interpretiranje svijeta. Historiografski narativi o osmanskom zlatnom dobu. Osmanofobni narativi: narativ o strašnom Turčinu i osmanskom jarmu. Imaginarni Turčin. Balkanski narativi o Bosni i Osmanlijama u vrijeme borbe protiv Osmanlija i nacionalnih pokreta. Bosna i Osmanlije u hrvatskoj ranonovovjekovnoj književnosti. Britanski narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama. Francuski narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama. Njemački narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama. Bosna i Osmanlije u franjevačkim ljetopisima. Narativi srpske pravoslavne crkve. Osmanske političko-didaktičke rasprave. Osmanski hroničari i reprezentacija sebe i drugog. Osmanska putopisna literatura. Bošnjački hodočasni putopis. Svoj i tuđi u ljetopisu Mula Mustafe Bašeskije. Osmanlije i Osmansko carstvo očima bivših zatvorenika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je osposobljavanje studenata da razumijevaju, kritički evaluiraju i dekonstruiraju ključne historiografske i književne narative o Osmanlijama i osmanskoj Bosni, njihovu recepciju u različitim kulturalnim i društvenim kontekstima te razvijanje sposobnosti da se kritički razumijeva i tumači uloga koju navedeni narativi imaju u kulturnom sjećanju različitih nacionalnih, vjerskih i religijskih zajednica u Evropi i mediteranskom svijetu.				
Ishodi učenja	Znanje: Studenti razumijevaju način na koji su konstruirani izabrani historiografski i književni narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama u rasponu od kasnog srednjeg vijeka do suvremenog doba. Upoznaju se s mnogostrukošću načina na				

koji su u putopisima, ljetopisima, hronikama, političko-didaktičkim raspravama i drugim narativnim tekstovima stvarane kulturalne predodžbe o tome ko su i kakvi su bili Osmanlije i Osmansko carstvo te kakve su bile posljedice njihove vlasti na području Bosne i njoj susjednih zemalja. Kritički ih razumijevaju, kao i njihovu međusobnu povezanost, kulturalnu i situacijsku situiranost, multiperspektivnost te ih uspješno povezuju s društveno-kulturalnim kontekstima sredina u kojima su nastali i odnosima moći koji su u njima vladali.

Vještine:

Student je osposobljen za primjenu znanja o kritičkom razumijevanju i analizi narativnih tekstova u kojima se govori o Osmanlijama i osmanskoj Bosni; u stanju je formirati i potkrepljivati argumente te upotrebljavati stečene vještine u rješavanju historijskih problema, na nivou složenosti koji odgovara prvom ciklusa studija.

Kompetencije:

Može prikupljati i tumačiti relevantne podatke o narativima o osmanskoj Bosni i Osmanlijama te ima sposobnost donositi zaključke na kreativan način. Može voditi debate slijedeći temeljne postulate akademske komunikacije te može iskomunicirati ideje o problematici koja uključuje osmansku povijest i analizu narativa u auditoriju koji je specijaliziran i koji nije specijaliziran u znanstvenom polju Historija, oblast Humanističke discipline.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Osmanska povijest i mnogostrukost povijesnih perspektiva i diskursa
2.	Osmanski hroničari i reprezentacija sebe i drugog.
3.	Osmanske političko-didaktičke rasprave.
4.	Osmanofobni narativi: narativ o strašnom Turčinu i osmanskom jarmu.
5.	Historiografski narativi o osmanskom zlatnom dobu.
6.	Bosna i Osmanlije u hrvatskoj ranonovovjekovnoj književnosti.
7.	Bosna i Osmanlije u franjevačkim ljetopisima.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Narativi Srpske pravoslavne crkve.

10.	Britanski narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama.
11.	Osmanska putopisna literatura
	Svoj i tuđi u ljetopisu Mula Mustafe Bašeskije.
13.	Osmanlije i Osmansko carstvo očima bivših zatvorenika.
14.	Francuski narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama.
15.	Njemački narativi o osmanskoj Bosni i Osmanlijama.
16.	Bošnjački hodočasni putopis.
17.	Završni ispit za studente I i II ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)																																					
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																																				
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: _____</td><td>100 bodova</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost	20	20	3.	Polusestrialni ispit	30	30	4.	Završni ispit	50	50	5.												Ukupno: _____			100 bodova				100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																	
	1.	Aktivnost	20	20																																	
	3.	Polusestrialni ispit	30	30																																	
4.	Završni ispit	50	50																																		
5.																																					
Ukupno: _____			100 bodova																																		
			100%																																		
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																																				
	1. Aktivnost: Boduju se dolazak na nastavu, učešće u diskusijama, referati i prezentacije. 2. Polusestrialni ispit je pismeni. 3. Završni ispit je pismeni. Na završnom ispitu student neće biti pitan																																				

	gradivo koje je uspješno položio na polusemestralnom ispitu, izuzev kada želi poboljšati osvojeni broj bodova. U tom slučaju, studentu će se omogućiti da na svakom od zvaničnih rokova koji su predviđeni za završne ispite polaže i gradivo predviđeno za polusemestralni ispit, u formi pismenog ispita. 4. Ukoliko zbog epidemiološke situacije ne bude moguće održati pismeni ispit u učionici, ispit će biti održan online u usmenoj formi.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: 1. Jezernik, B. (ur.) (2010), <i>Imaginarni Turčin</i>, Beograd. 2. Kamberović, H. (ur.) (2003), <i>Historijski mitovi na Balkanu</i>. Sarajevo. 3. Šamić, M. (1966), <i>Francuski putopisci u Bosni na pragu XIX stoljeća i njihovi utisci o njoj</i>, Sarajevo. Dodatna: 1. Hadžiselimović, O. (1989), <i>Na vratima Istoka: Engleski putnici o Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo. 2. Dukić, D. (2004), <i>Sultanova djeca: predodžbe Turaka u hrvatskoj književnosti ranog novovjekovlja</i>, Zadar. 3. Todorova, M. (2006), <i>Imaginarni Balkan</i>, Beograd. 4. Filan, K. (2014), <i>Sarajevo u Bašeskijino doba: Jezik kao stvarnost</i>. Sarajevo. 5. Gligo, V. (1983), <i>Govori protiv Turaka</i>. Split. 6. Grorišar, A. (1988), <i>Struktura saraja – azijski despotizam kao tvorevina mašte na Zapadu u 18. veku</i>. Beograd. 7. Nikšić, B. (2001), <i>Osmansko carstvo 17. stoljeća očima bivšeg zatvorenika</i>. Zagreb. 8. Čelebi, E. (1996), <i>Putopis: odlomci o jugoslovenskim zemljama</i>, Sarajevo.
Napomene	Obavijesti o gradivu koje će biti zastupljeno na polusemestralnom i završnom ispitu, kao i o literaturi potrebnoj za njihovo pripremanje, studentima će biti pravovremeno dostavljene u toku nastave.

Rosmini
fuc m.
Helenberg

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Društvo i ekonomija u osmanskoj Bosni od 15. do kraja 18. st.				
Šifra/kod	FIL HIS 413	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	2	Semestar	9	Ak. godina	2020/21.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Fahd Kasumović		Termin konsultacija	UTO: 9:00-12:00 SRI: 9:00-12:00
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email: fahd.kasumovic@gmail.com Telefon:033 253 252			
Saradnik	Ime i prezime			Termin konsultacija	
	Kontakt podaci				
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>2</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na nastavi će biti obrađene različite teme iz društvene, ekonomske i kulturne povijesti Bosne i Hercegovine u periodu od uspostavljanja prvih stalnih osmanskih uporišta i osvajanja srednjeevropskog Bosanskog kraljevstva, u 15. stoljeću, do konca 18. stoljeća. Studenti će se upoznati s konceptom izučavanja društveno-ekonomske i kulturne historije, dok će u osmanskom kontekstu steći znanja o strukturi društva, društvenim procesima, društvenim odnosima, socijalnim i kulturnim praksama, odnosima centra i periferije, karakteristike geopolitičkog položaja zapadnobalkanskih osmanskih provincija te međusobnoj povezanosti različitih društvenih sfera. Navedena problematika bit će obrađena uz posvećivanje posebne pažnje prepoznavanju povijesne dinamike te razumijevanju povijesti kroz različite diskurse i perspektive. Osim toga, vodit će se računa o upoznavanju studenata s narativnim izvorima i raznovrsnom primarnom građom, mogućnostima njenog interpretiranja, kao i o pojašnjavanju načina na koji su spomenuti izvori korišteni u historiografiji.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je osposobljavanje studenata da razumijevaju, kritički evaluiraju i dekonstruiraju historiografske reprezentacije i diskurse o društvu, ekonomiji i kulturi u BiH u ranom novom vijeku.				
Ishodi učenja	Studenti razumijevaju historiografske reprezentacije društveno-ekonomskih i kulturnih prilika na tlu BiH u ranom novom vijeku, kao i način na koji su				

konstruirane i reproducirane različite slike povijesti. Kritički evaluiraju i interpretiraju različite vrste teksta, primarne i sekundarne izvore, unaprjeđuju akademsku komunikaciju i debatne vještine te mogu uspješno u pismenoj i usmenoj formi prezentirati kompleksna pitanja koja se odnose na historiju društva, ekonomije i kulture.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Historiografske ideje o osmanskoj društvenoj povijesti
2.	Društvene elite i osmanska vojnička klasa
3.	Ruralno stanovništvo i osmanska agrarna ekonomija
4.	Osmanska urbanizacija i gradsko stanovništvo
5.	Širenje islama na tlu Bosne i Hercegovine
6.	Romi u osmanskoj Bosni
7.	Ropstvo u osmanskoj Bosni
8.	Polusestremalna provjera znanja studenata
9.	Osmanska vlast i kršćanske zajednice u Bosni i Hercegovini
10.	Društveno-ekonomske promjene u Bosanskom ejaletu u 17. i 18. stoljeću
11.	Zanati i trgovina u osmanskoj Bosni
	Vjerske zadužbine i ekonomija
13.	Društveni sukobi
14.	Vlasi
15.	

	Svakodnevni život u osmanskoj Bosni
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I i II ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)																																					
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="2">Ukupno:</td><td>100_bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: 1. Aktivnost: Boduju se dolazak na nastavu, učešće u diskusijama, referati i prezentacije. Bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10. 2. Esej: Bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10. Boduju se struktura rada, argumentacijska linija i metodološki pristup, samostalnost u donošenju zaključaka, prezentacija. Rad je potrebno prezentirati u učionici i braniti. 3. Polusemestralni ispit je pismeni. 4. Završni ispit je pismeni. Na završnom ispitu student neće biti pitan gradivo koje je uspješno položio na polusemestralnom ispitu, izuzev kada želi poboljšati osvojeni broj bodova. U tom slučaju, studentu će se omogućiti da na svakom od zvaničnih rokova koji su predviđeni za završne ispite polaže i gradivo predviđeno za polusemestralni ispit, u formi pismenog ispita. 5. Gradivo koje je zastupljeno na polusemestralnom i završnom ispitu se smatra uspješno položenim ukoliko je student na pismenoj provjeri znanja ostvario učinak od minimalno 50% dostupnih bodova (tj. po 20 od ukupno 40). U suprotnom, potrebno je ponovo pristupiti navedenim provjerama	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost	10	10	2.	Esej	10	10	3.	Polusemestralni ispit	40	40	4.	Završni ispit	40	40	5.												Ukupno:		100_bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Aktivnost	10	10																																		
2.	Esej	10	10																																		
3.	Polusemestralni ispit	40	40																																		
4.	Završni ispit	40	40																																		
5.																																					
Ukupno:		100_bodova	100%																																		

	znanja. Konačna ocjena se određuje na osnovu zbira bodova stečenih na svim oblicima provjere znanja i aktivnosti, u skladu sa skalom koja je navedena u pravilima studiranja na UNSA. 6. Ako student za predviđene aktivnosti i provjere znanja tokom semestra osvoji broj bodova koji zadovoljava uvjete za prolaznu ocjenu, takvom studentu ocjena može biti upisana bez dodatne provjere znanja.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Aličić, A. (1996) <i>Pokret za autonomiju Bosne od 1831. do 1832</i>, Sarajevo. 2. Handžić, A. (1994), <i>Studije o Bosni</i>. Istanbul. 3. Kasumović, I. (1999), <i>Školstvo i obrazovanje u bosanskom ejaletu za vrijeme osmanske uprave</i>, Mostar. 4. Kreševljaković, H. (1991), <i>Izabrana djela</i> 1-4. Sarajevo. 5. Grupa autora (1991), Naučni skup „Širenje islama i islamska kultura u Bosanskom ejaletu“, POF 41. 6. Sućeska, A. (1965), <i>Ajani, prilog izučavanju lokalne vlasti u našim zemljama za vrijeme Turaka</i>. Sarajevo. 7. Šabanović, H. (1982), <i>Bosanski pašaluk</i>, Sarajevo. 8. Šabanović, H. (1969), "Vojno uređenje Bosne od 1463. g do kraja XVI st", <i>GDI BiH</i> 11. 9. Kasumović, F. (2014), "Osmanska agrarna politika i nadmetanje za zemlju u jugoistočnoj Evropi", <i>Anali GHB</i> 35. 10. Močanin, N. (1999), <i>Turska Hrvatska: Hrvati pod vlašću Osmanskog carstva do 1791</i>. 11. Jurin-Starčević, K. (2005), "Krajište elite i izvori prihoda", <i>POF</i> 55. 12. M. Mujić, "Položaj Cigana u jugoslovenskim zemljama pod osmanskom vlašću", <i>POF</i>, 3-4, str. 137-194. 13. H. Hadžibegić, "Džizja ili harač", <i>POF</i> 3-4. 14. Husić, A. (2016), „O regrutaciji u adžemi oglane u Bosni 1565.“, <i>Anali GHB</i> 37. 15. Sućeska, A. (1966), "Seljačke bune u Bosni u 17. i 18. stoljeću", <i>GDI BiH</i> 17. 16. Filipović, F. (1952), "Pogled na osmanski feudalizam", <i>GDI BiH</i> 4. 17. Đurđev, B. (1949), „Prilog pitanju razvitka i karaktera tursko - osmanskog feudalizma – timarsko - spahijskog uređenja“ <i>GDI BiH</i> 1. Dodatna 1. Aleksov, B. (2003) "Poturica gori od turčina: Srpski historičari o verskim preobraćenjima", u: <i>Historijski mitovi na Balkanu</i>. 2. Mulić, J. (2001), Društveni i ekonomski položaj Vlaha i Arbanasa u Bosni, <i>POF</i> 51. 3. Mujić, M. (1955) „Prilog proučavanju alkoholnih pića u BiH pod osmanskom vlašću“, <i>POF</i> 5. 4. Silajdžić, A. (1952) "O slučajevima ropstva zabilježenim u sudskom protokolu sarajevskog kadije iz godine 1556/57. godine", <i>Glasnik VIS u FNRJ</i>, god. III, br. 8-12. 5. Kasumović, F. (2010) "Prijelazi na islam u sidžilima sarajevskog šerijatskog suda iz prve polovine 19. stoljeća", u: <i>Identiteti u Bosni i Hercegovini</i> 1. 6. Sućeska, A. (1952), „Vakufski krediti u Sarajevu u svjetlu sidžila sarajevskog kadije iz 1565/66“, <i>Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu</i>, god. II. 7. Čar-Drnda (2014), <i>Nastanak Mostara: njegov urbani i demografski razvoj do kraja 16. Stoljeća</i>, Mostar. 8. Džaja, S. (1999) <i>Konfesionalnost i nacionalnost Bosne i Hercegovine</i>, Mostar. 9. Filipović, N. (1955) „Odžakluk timari“, <i>POF</i> 5. 10. Filan, K. (2009) "Sufije i kadizadelije u osmanskom Sarajevu." <i>Anali GHB</i> 29-20.

	11. Zlatar, B. (1996), <i>Zlatno doba Sarajeva</i>, Sarajevo. 12. Sućeska, A. (1965), "O nastanku čifluka u našim zemljama", <i>GDI BiH</i> 16. 13. Sućeska, A. (1960 GDI BiH), "Malikana", <i>POF</i> 8-9. 14. Sućeska, A. (1961), "Promjene u sistemu izvanrednog oporezivanja u Turskoj u XVII st.", <i>POF</i> X-XI. 15. Sućeska, A. (1954), "Vakufski krediti u Sarajevu", <i>GPF</i> 2. 16. Handžić, A. (1975), <i>Tuzla i njena okolina u XVI vijeku</i>, Sarajevo. 17. Kasumović, A. (2012), „Funkcija osmanskog valiye u Bosni i dokumenti koje je izdavao“, <i>Anali GHB</i> 33. 18. Handžić, A. (1985) "Rudarstvo u Bosni XV-XVII stoljeće", <i>IFM</i> 41/1-4. 19. Jurin Starčević, K. (2006) "Islamsko-osmanski gradovi dalmatinskog zaleđa: prilog istraživanju urbanog razvoja u 16. i 17. stoljeću", <i>Radovi ZHP</i> 38. 20. Sućeska, A. (1973) "Evolucija u naslijeđivanju odžakluk-timara u Bosanskom pašaluku", <i>GPF</i> 19. 21. Šabanović, H. (1973) "Bosanski divan: organizacija i uređenje centralne zemaljske uprave u Bosni pod turskom vlašću do kraja 17. stoljeća", <i>POF</i> 18-19.
Napomene	Obavijesti o gradivu koje će biti zastupljeno na polusemestralnom i završnom ispitu, kao i o literaturi potrebnoj za njihovo pripremanje, studentima će biti pravovremeno dostavljene u toku nastave.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosna i Hercegovina u antičko doba				
Šifra/kod	FIL HIS 411	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2020/21
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Preduslova za upis na ovaj predmet nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Amra Šaćić Beća			
	Kontakt podaci	Kabinet : Kabinet: 134 E-mail: amra.sacic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	srijeda 14 – 17 utorak 17 -19	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>1</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da se studentima prezetiraju najvažniji segmeti kulturno - historijskog razvoja prostora današnje Bosne i Hercegovine od perioda helenizma do kasne antike. U radu sa studentima biti će akcenat na antičkoj topografiji, etnografiji, ekonomiji i kulturi na bosanskohercegovačkom područja u periodu rimske uprave. Studenti će imati priliku da se upoznaju sa modernim videnjem pojmova rimskog osvanja, romanizacije, antičke urbanizacije i kolonizacije u kontekstu prostora današnje Bosne i Hercegovine. Kako bi se upoznali sa antičkim nasljeđem BiH na ovom predmetu je predviđena posjeta muzeju (Zemaljskom muzeju ili Muzeju Sarajeva).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente sa najstarijom nacionalnom historijom kroz izvore i literaturu. Budući da je riječ o studentima drugog ciklusa jedan od ciljeva ovog predmeta također je afirmisati kreativno, kritičko promišljanje o prošlosti BiH i društvenoj stvarnosti u antici.				
Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovinih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata 4. Prezentiranje usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara iz perioda pd 3.st.p.n.e do 6 st.n.e				

	5. Motivacija za izučavanje najstarije historije Bosne i Hercegovine i Zapadnog Blakana
	6. Razvijanje interesa kod studenta za budući naučno – istraživački rad

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Upoznavanje s literaturom. Historijska topografija autohtonih naroda koji su naseljavali prostor današnje Bosne i Hercegovine u antičko doba. Utjecaj grčke civilizacije na prostor Bosne i Hercegovine.
2.	Izborna pisana građa o ilirskoj / panonskoj etnografiji (Πολύβιος, <i>Titus Livius Gaius Plinius Secundus Maior</i> , <i>Appianus Alexandrinus</i> , Στράβων, <i>Marcus Velleius Paterculus</i> , <i>Lucius Cassius Dio Cocceianus</i> , Κλαύδιος Πτολεμαῖος, <i>Tabula Peutingeriana</i> , <i>Cosmographia</i>). Epigrafska građa kao antički izvor (ilirski onomastika na spomenicima, imena naroda, primjeri romanizacije, rimski i ilirski kultovi spomenicima nađenim na tlu Bosne i Hercegovine).
3.	Rimska osvanja u prostora današnje BiH (Ratovi sa Japodima i Dematima. Oktavijanov ilirski rat. <i>Bellum Pannonicum</i> . Batonov ustanak (<i>Bellum Batonorum</i>)).
4.	Administrativno uređenje rimskih provincija Dalmacije i Panonije na tlu današnje BiH (nastanak provincije Ilirik, podjela Ilirika na provincije Panoniju i Dalmaciju. Definiranje pojma pregrinska <i>civitas</i> . Podjela provincije Panonije. Muncipalizacije, nastanak <i>colonia</i> ..)
5.	<i>Civitates</i> u Hercegovini (<i>Ager Epidauritanus</i> , <i>Municipium Dilluntum</i> , <i>Civitas Gliditionis</i> , <i>Civitas Melcumanis</i> , <i>Civitas Deremista</i> , <i>Ager Naronitanus</i> , <i>Civitas Derentinorum</i> , <i>Civitas Narensium</i>).
6.	<i>Civitates</i> u centralnoj i istočnoj Bosni (<i>Res Publica Aquarum</i> , <i>Municipium Bistuensis</i> , <i>Municipium S...</i> , <i>Civitates Desitiates</i> , <i>Colonia Ris</i> , <i>Municipium Malversiatum</i>)
7.	Peregrinske <i>civitates</i> i municpiji u Zapadnoj Bosni i Posavini (<i>Municipium Delminensium</i> , <i>Municipum Salvium</i> , <i>Municipum Sarziaticum</i> , <i>Civitates Duri</i> , <i>Civitas Ditionum</i> , <i>Civitas Mazeiorum</i> , <i>Civitas Iapodes</i> , <i>Civitas</i> , <i>Civitas Amantini</i> , <i>Breucus</i> , <i>Civitas Oseriates</i> , <i>Civitas Colapianos</i>)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	1. Rimski rudarski distrikt sjeverozapadne Bosne 2. Rimski rudarski distrikt istočne Bosne 3. Rimski rudarski distrikt srednje Bosne
10.	Religija autohtonog stanovništva na tlu današnje BiH u antičkom periodu
11.	Arhitektura i građevinarstvo na tlu današnje BiH u periodu I do VI stoljeća Vajrstvo i slikarstvo na tlu današnje BiH u periodu I do VI stoljeća
12.	Komunikacije (Dolabelin sistem cesta u rimskoj provnciji Dalmaciji. Raskrsnice. Putna čvorišta. Rimski itinerariji)
13.	Rimska vojska u unutrašnjosti Dalmacije i na prostoru južne Panonije (<i>Octo</i>

	<i>cohortes Breocorum. Cohortes Dalmatarum.</i> Rimski vojni logori na teritoriju Bosne i Hercegovine. Konzularni beneficiari. Utjecaj vojske na religiju domaćeg stanovništva. Romanizacija)
14.	Trgovina, zanatstvo, poljoprivreda i stočarstvo na području današnje BiH u antičkom periodu
15.	Prostor današnje Bosne i Hercegovine u kasnoj antici. Kršćanstvo na tlu BiH. Kasnoantička arhitektura na tlu današnje BiH. Ranokršćanske biskupije na prostoru današnje BiH.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – političkih i kuturnih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 2. Heuristička metoda (postići da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnik dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 3. Metode izučavanja hronologije																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej / seminar</td><td>15</td><td>15%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>45</td><td>45%</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. • aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Esej / seminar	15	15%	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%	5.	Završni ispit	45	45%									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prisustvo na nastavi	10	10%																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																																		
3.	Esej / seminar	15	15%																																		
4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%																																		
5.	Završni ispit	45	45%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		

	• seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar ponuđenih tema iz perioda 3.st.p.n.e do 6.st.n.e u kontekstu bosanskohercegovačke historije • parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo koje će biti izloženo u prvih sedam sedmica nastave • završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra Napomena: Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> Grupa autora 1966. : <i>Kulturna istorija BiH</i>, Sarajevo (poglavlja E.Pašalić i Đ.Basler). BOJANOVSKI 1988. : Ivo Bojanovski, <i>BiH u antičko doba</i>, ANU BiH, Djela knj. LXVI, CBI knj. 6, Sarajevo. PAŠALIĆ 1960. : Esad Pašalić, <i>Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo. PAŠALIĆ 1975. : Esad Pašalić, <i>Sabrano djelo</i>, Sarajevo MESIHOVIĆ 2018. : Salmedin Mesihović, <i>Bitka za Ilirik</i>, Sarajevo. MESIHOVIĆ & ŠAČIĆ 2015. : Salmedin Mesihović & Amra Šaćić, <i>Historija Ilira</i>, Sarajevo. DŽINO & DOMIĆ KUNIĆ 2013: Danijel Džino & Alka Domić Kunić, <i>Rimski ratovi u Iliriku – povijesni antinarativ</i>, Zagreb. <i>Dodatna</i> ARHEOLOŠKI LEKSIKON BIH, Tom (I - III), 1988.: <i>Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine</i>, (ed. BORIVOJ ČOVIĆ), Tom I —III; Mape 1 — 4, Sarajevo. BASLER 1975 — 1976.: Đuro Basler, <i>Rimski metalurški pogon i naselje u dolini Japre</i>, GZM, N. S. Arheologija, sv. XXX — XXXI, 121 — 216, Sarajevo. BUSULADŽIĆ 2008.: Adnan Busuladžić, <i>Umjetnost antičkih mozaika na tlu današnje Bosne i Hercegovine / Ancient mosaics in the territory of Bosnia and Herzegovina</i>, Sarajevo. BUSULADŽIĆ 2011.: Adnan Busuladžić, <i>Rimske vile u Bosni i Hercegovini / Roman Villas in Bosnia and Herzegovina</i>, Sarajevo. BUSLADŽIĆ 2014. : Adnan Busladžić, <i>Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo. GRBIĆ 2014.: Dragana Grbić, <i>Plemenske zajednice u Iliriku – predurbane administrativne strukture u rimskim provincijama između Jadrana i Dunava (I - III vek)</i>,

	Beograd. IMAMOVIĆ 1977.: Enver Imamović, <i>Antički kulturni i votivni spomenici na području Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo MARIĆ 2015.: Almir Marić, <i>Antičko društvo na prostoru današnje Hercegovine</i>, Filozofski fakultet u Sarajevu: rukopis doktorske disertacije, Sarajevo. MESIHOVIĆ 2011.: Salmedin Mesihović, <i>Antiqvi homines Bosnae</i>, Sarajevo. MESIHOVIĆ 2014.: Salmedin Mesihović, <i>Proconsules, legati et praesides. Rimski namjesnici Ilirika, Gornjeg Ilirika i Dalmacije</i>, Sarajevo. PAŠKVALIN 2012.: Veljko Paškvalin, <i>Antički sepulkralni spomenici s područja Bosne i Hercegovine</i>, ANU BiH, Djela, LXXXIII, CBI 9, Sarajevo. RAUNIG 2004.: Branka Raunig, <i>Umjetnost i religija prahistorijskih Japoda</i>, ANU BiH, Djela, LXXXII, CBI 8, Sarajevo. ŠAČIĆ 2011.: Amra Šaćić, <i>Antički epigrafski spomenici istočne Hercegovine</i>, Filozofski fakultet u Sarajevu : rukopis magistarskog rada, Sarajevo. ŠAČIĆ 2016.: Amra Šaćić, <i>Administrative Organization of Today's Bosnia and Herzegovina during the Roman Empire (I - III century)</i>, Filozofski fakultet u Ljubljani: rukopis doktorske disertacije, Sarajevo ŠKEGRO 1999.: Ante Škegro, <i>Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije</i>, Zagreb. VELETOVAC 2014.: Edin Veletovac, <i>Istočnobosanska rudarska oblast</i>, ANU BIH Godišnjak, CBI 43, 113 — 121, Sarajevo. ZOTOVIĆ 2002.: Radmila Zotović, <i>Population and Economy in the Eastern Part of the Roman Province of Dalmatia</i>, Oxford. ZANINOVIĆ 2015.: Marin Zaninović, <i>Ilirski ratovi</i>, Zagreb.
Napomene	Nastavnik će obaveznu literaturu studentima dati u digitalnom obliku u toku prve sedmice nastave. U periodu online nastave nastavni proces iz predmeta <i>BiH u antičko doba</i> održavati će se na sljedećim platformama : Google Classroom, Zoom, Google Meet.

A. Šaćić

prof. dr.

Skopje